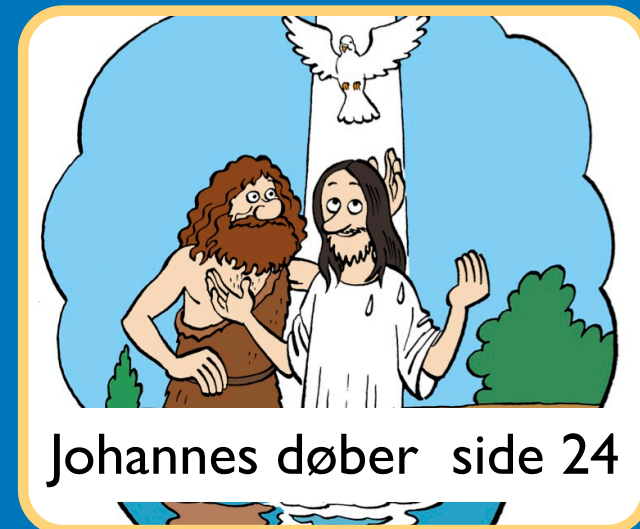

Myter om Jesus, Johannes døberen og mirakler

Illustreret af Niels Roland

Jesu fødsel side 5

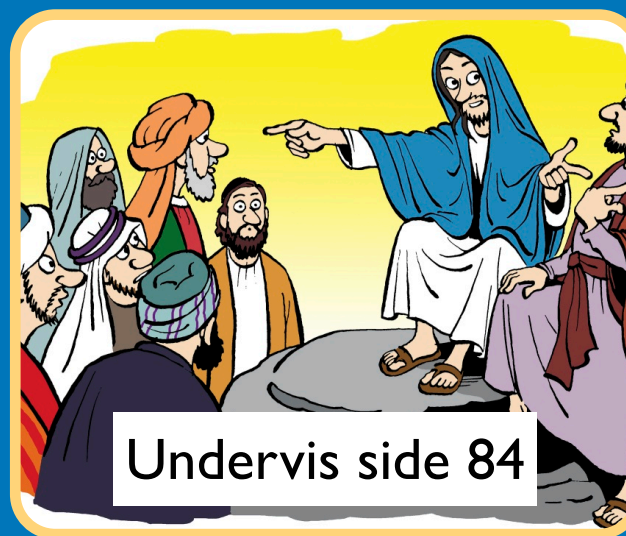
Johannes døber side 24

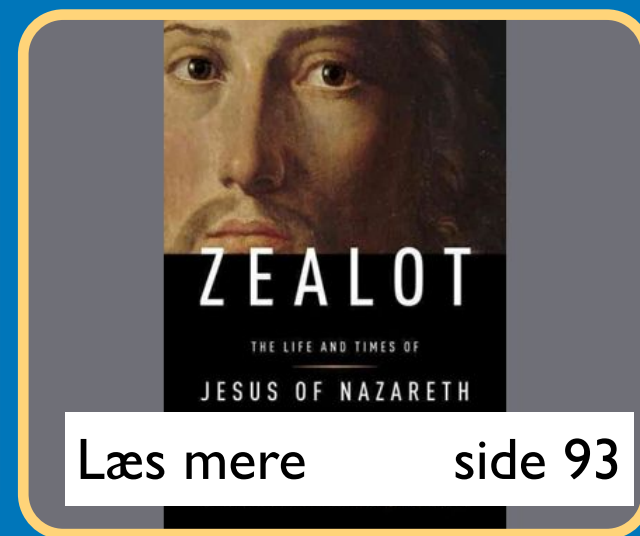
Healing side 45

Mirakler side 66

Undervis side 84

Læs mere side 93

Myte, mening og fakta

Denne bog er fuld af faglig viden om Jesu fødsel, dåb og mirakler. Fortællingerne er myter - de beskriver ikke den historiske virkelighed, men de bliver fortalt for at skabe mening, håb og glæde hos tilhørerne.

Når du har læst denne bog, ved du mere om myte, mening og fakta.

Man ved ikke ret meget med sikkerhed om Jesus. Men man har troværdige historiske kilder om leveforholdene, dengang han levede.

Myterne er skrevet mange år efter, Jesus døde. Og de er skrevet samtidig med, at der foregik diskussioner om, hvem Jesus var, og hvad han havde gjort. Fortællingerne er ikke skrevet af folk, der lagde vægt på de historiske fakta, og der er en del oplysninger i fortællingerne, som er åbenlyst forkerte.

Til gengæld er fortællingerne rigtig spændende og gode - og de er blevet fortalt igen og igen i snart 2.000 år.

Flere af myterne er blevet brugt i forbindelse med kristne ritualer og har dermed opnået en stor udbredelse og succes: Myterne har haft en stor effekt på de kristne og kulturen omkring dem.

Mange kristne ved godt, at myterne ikke er historisk korrekte, men de bliver alligevel styrket i deres kærlighed til Gud og medmennesker, når de hører fortællingerne. Derfor synes de kristne, at myterne giver mening i livet.

Bogen henvender sig til teenagere og voksne.

Vejledningen i indholdets sværhedsgrad finder du på næste side.

Overblik

Kapitel 1- 4 giver en grundig behandling af myterne om Jesu fødsel, Johannes døberen, healing og øvrige mirakler. Hvert af de 4 kapitler er opdelt i 6 emner efter dette skema.

Emne	Indhold	Sværheds-grad
1: Historisk baggrund	Relevante historiske oplysninger	Medium
2: Før myten	Mytens baggrund og hensigt	Medium
3: Myter	En eller flere myter	Let
4: Teksterne set sammen	Sammenligning af flere udgaver af den samme myte	Tung
5: Mytens succes	Hvad har myten betydet	Medium
6: Mytens ritualer og udstyr	Sådan bruges myten i kirken	Medium

Kapitel 5 er for undervisere.

Dedikation og ophavsretphavsret

*Til Vivi & Sara
og mindet om dengang
vi lavede julespillet i lokalradioen.*

Denne bog er en revideret og forenklet udgave af “Fortællinger fra Bibelen 3: Fra Jesu fødsel til miraklerne” ISBN 978-87-995128-9-8, der indeholder interaktive opgaver og kan erhverves på iBooks.

Denne bog er publiceret med NY-NC-SA 2.5 Danmark licens og er let at dele, da den er i PDF. Det må du godt, men du må ikke lave om i bogen eller tage penge for den!

© Peter Arklint 2019

Illustrationer af Niels Roland

ISBN 978-87-971248-1-9

Jesu fødsel

Historisk baggrund

Side 6

Før myten

Side 9

Myten om Jesu fødsel

Side 11

Teksterne set sammen

Side 14

Mytens succes

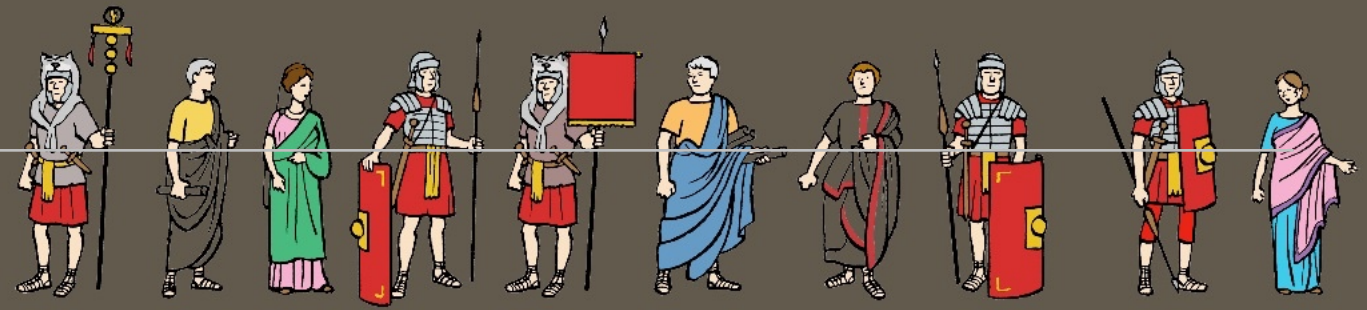
side 18

Mytens ritualer og udstyr

Side 22

Historisk baggrund

Man ved ikke meget om Jesus, ud over at han blev korsfæstet. Men man har troværdige historiske kilder om levedeforholdene, dengang han levede. Oplysningerne stammer fra romerske kilder.

Romerriget

Romerne herskede i et kæmperige. De havde besat alle lande rundt om Middelhavet og indsat lokale herskere, der skulle betale skat til Rom. Romerne havde en effektiv administration og var grundige med deres optegnelser. Alt vigtigt blev skrevet ned. Den romerske hær var også meget effektiv. Når der var oprør mod det herskende styre, blev det slået ned med hård hånd.

Herodes, jødernes sidste store konge

Romerne havde besat Israel og indsat en loyal hersker. Kong Herodes den store herskede fra år 47 til år 4 før vor tidsregning. Han betragtede sig selv som en ven af den romerske kejser. Romerne syntes, at jøderne var mærkelige.

Romerske vittigheder om jøderne

Romeren Cicero huskes stadig for sin formuleringsevne. Han omtalte jødernes land som “et hul i hjørnet”, og deres fanatiske tro på den Ene Gud kaldte han “barbarisk overtro”.

Illustration 1.1 Rom og Jerusalem

Det blå er vand og det gule er Romerriget i sin største udbredelse. Romerriget var størst omkring år 100.

Jerusalem ligger i hjørnet af Romerriget og er blot “et hul” for romerne sammenlignet med Rom. Selv synes jøderne, at Jerusalem er verdens navle, det midtpunkt som har forbindelse til den eneste sande Gud. De synes, det er afskyeligt, at romerne dyrker mange guder, og at kejseren skal dyrkes som gud.

Den romerske kejser Augustus sagde: “Jeg ville hellere være Herodes’ gris end hans søn”. Det var en stærk udtalelse, især når man tænker på, at grisen var et urent dyr for jøderne. Men der lå en grusom alvor bag denne vittighed.

Herodes myrder og udrydder

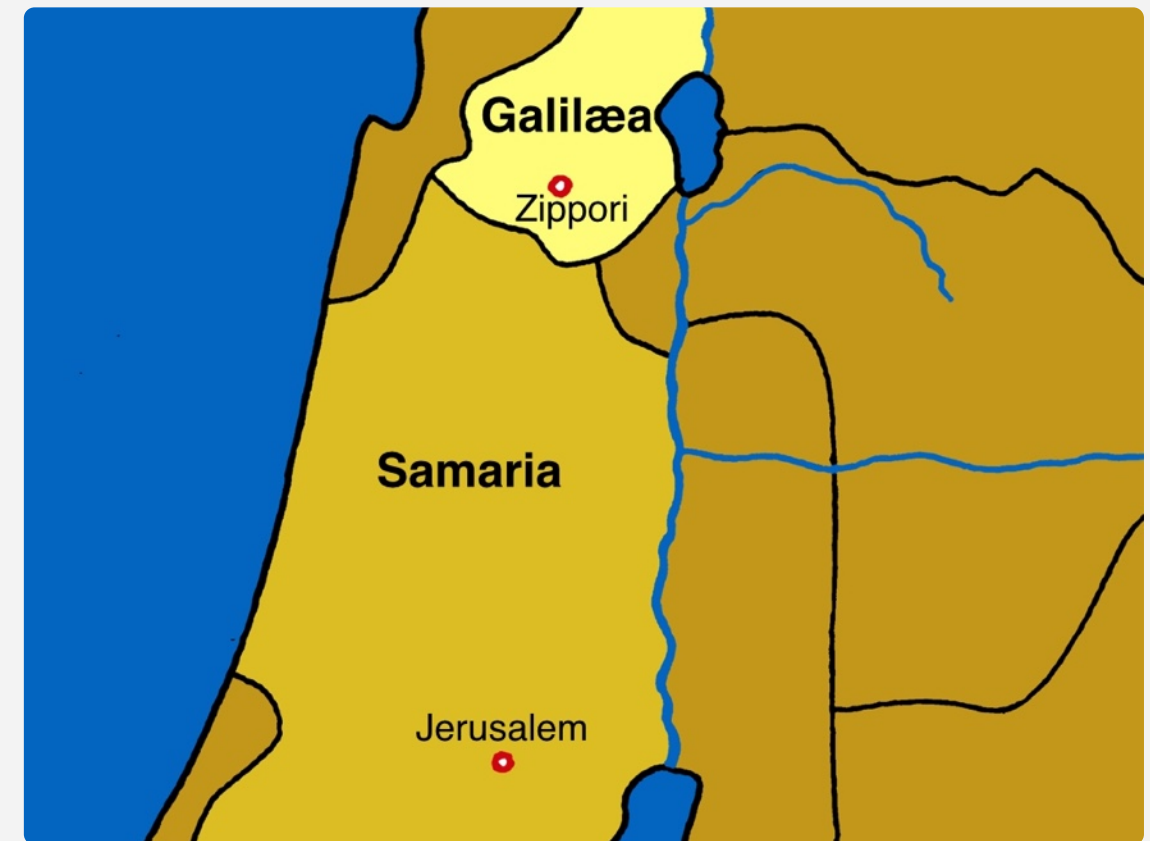
Herodes udryddede Israels kongefamilier, og han lod sin kone Mariamme og 3 af sine sønner myrde, fordi han ville forsvare sig mod andre bejlere til tronen. Herodes havde ti koner og — som følge deraf — ti svigerfamilier, der konstant prøvede at få en større bid af magten. De, der deltog i familiernes magtkampe, risikerede at blive dømt til døden i en retssag om forræderi mod Herodes. Det var altså ikke en tom vits, når kejser Augustus sagde, han hellere ville være Herodes’ gris end hans søn.

Herodes havde slået modstandere ihjel, siden han var ganske ung. Faktisk var det på grund af hans myrderier, at Roms Senat besluttede at udnævne Herodes til jødernes konge.

Herodes havde i en alder af 15 år skåret hovedet af oprørslederen Hezekiah. Hezekiah var leder af en bande banditter, der røvede og plyndrede blandt den jødiske overklasse i Galilæa. Efter at have slået oprøret i Galilæa ned drog Herodes til Jerusalem. Jerusalem havde gjort oprør mod romerne i samarbejde med en fjendtlig magt. Herodes havde kommandoen over en stor romersk hær og fik udryddet modstanderne og smidt de fremmede tropper ud af landet.

Det var den bedrift, der gjorde ham til konge.

Illustration 1.2 Banditter i Zippori og Jerusalem

Det romerske ord for en oprører mod romerriget er “bandit”. Herodes fik dræbt banditterne i Galilæa og området hovedstad Zippori, inden han drog mod Jerusalem.

Herodes bygger stort

Herodes er husket for mange ting. Især byggerier.

Der var stor forskel på rig og fattig i Israel. Den romerske besættelse havde gjort det værre. Den rige overklasse i de store byer levede i luksus og overflod, mens de fattige jøder ude i landområderne døjede med de skatter og afgifter, de skulle

betale. De skulle betale skat til Herodes, til templet i Jerusalem - og oven i det skulle de betale til Rom. Halvdelen af en bondes udbytte kunne gå til skatter. Hvis en fattig bonde havde lånt penge af en herremand, skulle han betale bøder, når han var bagud med betalingen. Det kunne ruinere en bonde, og så overtog herremanden bondens jord. De fattige mistede deres jord til de rige, og mange jordløse søgte arbejde.

Herodes iværksatte opførelse af nye byer, paladser, borge og teatre - det beskæftigede de fattige bønder, der var fordrevet fra landet.

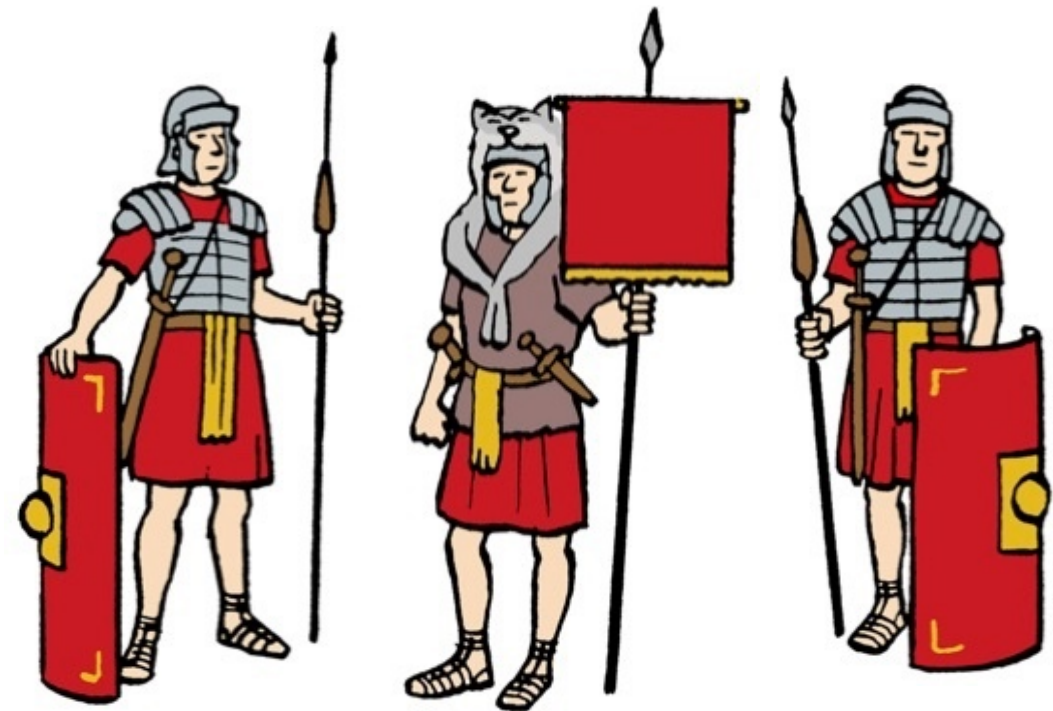
Han mest berømte bygningsværk var templet i Jerusalem

Templet i Jerusalem med den romerske ørn

Jerusalem var Israels religiøse hovedstad. Dengang var den jødiske religion en offerreligion. Offerilden brændte konstant i templet, og røgen steg op mod himlen med duft af de ofrede afgrøder, duer og lam.

Præsterne forsikrede folket om, at Gud ville blive utilfreds, hvis der ikke blev ofret til ham - hele tiden.

Herodes lod templet bygge for at blive mere populær blandt jøderne og for at have kontrol med ypperstepræsten. Templet havde plads til romerske soldater, og Herodes fik sat den romerske ørn op over templets indgang. Jøderne var - helt usædvanligt - fritaget for at dyrke den romerske kejser som en

gud. Men ypperstepræsten skulle to gange dagligt ofre 1 tyr og 2 lam til kejseren.

Herodes opnåede meget i sin regeringstid, men han blev aldrig populær blandt jøderne. Han efterlod et stort rige med mange undertrykte konflikter.

Herodes' sønner bliver ikke konger

Efter Herodes' død, blev riget delt mellem hans sønner. Den søn, der fik Samaria og Judæa, var en stor fiasko og blev afsat af romerne i år 6. Herefter blev området ledet af romerske statholdere i samarbejde med ypperstepræsten i Jerusalems tempel.

Du kan læse mere om den historiske baggrund i kapitel 2.

Før myten

MYTERNE OM JESUS KORT FORTALT

1. Gud bliver født på jorden. Det er Jesus.
2. Jesus prædiker om at “Guds rige er nær”, og at “man skal elske sin næste”.
3. Jesus bliver korsfæstet og tager samtidig alle vores synder på sig.
4. Jesus genopstår fra de døde og farer til himmels.
5. Jesus sidder på en himmeltrone og skal dømme os på dommedag.

Myten blev skrevet mange år efter

Myten om Jesu fødsel er skrevet mange år efter hans død. Man regner med, at Jesus blev født mellem år -4 og år 6.

Vi ved ikke med sikkerhed hvilke personer eller grupper af personer, der har skrevet om fødslen i Det Nye Testamente, men de kaldes for Matthæus og Lukas. Matthæus og Lukas skrev mellem år 90 og 100.

Det nye Testamente er den vigtigste bog for kristne og er en del af Bibelen. I Det Nye Testamente står myterne om Jesus.

En religiøs fortælling er en myte, når den handler om guder og deres bedrifter.

Myter beskriver ikke, hvad der i virkeligheden er sket, men de giver svar på vigtige spørgsmål. Myter bliver bedre jo flere gange, de bliver fortalt: tilhørerne stiller spørgsmål, og fortællerne får inspiration til at gøre det bedre næste gang.

Det Nye Testamente starter med 4 små bøger, de 4 evangelier. Evangelie betyder “gode nyheder”. Man siger, at evangelierne er skrevet af Markus, Matthæus, Lukas og Johannes.

Det er kun Matthæus og Lukas, der skriver om Jesu fødsel. Og det er forskelligt, det de skriver.

Den gang Matthæus og Lukas skrev deres historier, var der mange ubesvarede spørgsmål om Jesus:

- Var Jesus et menneske eller en gud?
- Var Jesus den frelser, man ventede på i Israel?
- Stammede Jesus fra David, den store helt og konge?
- Stod det skrevet i stjernerne, at Jesus skulle fødes?
- Blev han født lige som alle andre - af en kvinde, der havde haft sex med en mand?

Mattæus og Lukas forsøgte at svare på alle spørgsmålene med deres historier. I denne bog er deres historier skrevet sammen til én historie - et julespil.

Myten om Jesu fødsel

Der findes to versioner af denne myte i Det Nye Testamente.

Hovedpersonerne er det unge kærestepar Maria og Josef, og det hele starter med, at Maria har en nyhed, som Josef bliver vred over. Her er de 2 myter samlet i et skuespil:

Fortæller: Når vi læser i Bibelen, får vi at vide, at Jees blev født, næsten som vi nu skal se det nu.

Josef: Hør, min kære Maria. Der er folketælling i landet, så vi må drage til Betlehem. Betlehem er den by, jeg stammer fra - og romerne kan ikke finde ud af at tælle os, hvis vi ikke tager derhen...

Maria: Jeg er ikke sikker på, at jeg kan rejse så langt. Jeg er frugtsommelig

Josef: Hvad siger du?

Maria: Jeg er gravid

Josef: Hvordan kan det gå til? - vi er jo ikke gift...

Maria: Jeg ved det ikke - jeg er uskyldig

Josef: Jeg vil håbe for dig, at du finder ud af, hvem der er far til barnet. Jeg vil i alt fald ikke have det...

Fortæller: De gik i seng og sov. Og i drømme kom der en engel til Josef...

Engel: Josef, jeg vil fortælle dig en god nyhed. Maria vil føde en søn, der vil frelse Israel. Han er Guds søn og hedder Jesus. Pas på ham!

Fortæller: Næste morgen tog Josef af sted mod Betlehem, og han tog Maria med. Da de endelig ankom, var alle hotellerne optaget. Maria havde veer, men heldigvis mødte de en flink bonde.

Josef: Gode herre, kan de hjælpe os? Min kone skal føde, og alle hotellerne er optaget.

Bonde: Jo, I kan låne min stald. Dyrene er fredelige, og der er godt lunt derinde.

Maria: Ih tak. Kan vi ikke komme derind nu - jeg har kraftige veer.

Bondens kone: Ja, ja. Kom denne vej. Det vil være godt at ligge i halmen derovre.

Fortæller: Mens Maria føder Jesus, viser der sig en engel for tre hyrder, der vogter får i nærheden.

Hyrde 1: Jeg synes, her er lidt koldt. Gider du ikke lægge lidt brænde på bålet?

Hyrde 2: Ok. Nu må Simon da også snart være færdig med den runde.

Hyrde 3: Hej med jer. Fårene har det fint. Har I lagt mærke til, hvor stjerneklart det er i aften.

Hyrde 1: Ja, det er helt utroligt. Jeg har aldrig set det sådan før.

Hyrde 2: Hov - se derovre (englen kommer)

Engel: I skal ikke være bange! Jeg kommer for at fortælle jer en god nyhed. I nat bliver der født en frelser - og det er lige henne i bondens stald.

Hyrde 3: Det var sørens, hvad mener I om det?

Hyrde 1: Det lyder da fint. Hvad mon han skal frelse?

Hyrde 2: Han kan jo frelse os fra romerne.

Hyrde 3: Ja - lad os gå hen og give ham lidt ost og mælk som fødselsgave. Når han bliver født i en stald, må han jo være fattig.

Fortæller: Hyrderne kom så hen til Josef og Maria. De så det nyfødte barn og gav det gaver.

Fortæller: I god tid før Jesus blev født, havde tre vise mænd fra Østen lagt mærke til stjernerne.

Vismand 1: Det er dog besynderligt, stjernerne har aldrig stået sådan før.

Vismand 2: Hvad kan det mon betyde? - Ved du det?

Vismand 1: Nej; men det må være noget meget vigtigt, siden det er så stor og klar en stjerne.

Vismand 2: Kom lad os spørge vores vise mester.

Vismand 1: Høje mester. Vi er forvirrede. Hvad betyder den store stjerne?

Vismand 3: Hm. Lad os slå det op i bogen... sådan. Jo - læs her. (slår op i bogen)

Vismand 1: Ih, er det sandt? Der skal fødes en frelser, en kongesøn. Lad os straks komme af sted.

Vismand 2: Men hvilke gaver skal man give sådan et barn, høje mester?

Vismand 3: Guld og fine røgelser.

Fortæller: Så drog de vise mænd af sted efter stjernen. Da de kom til Israel, troede de, at man skulle søge efter frelseren i Jerusalems borg.

Vagt 1: Holdt, hvem der?

Vismand 2: Vi er blot vandringsmænd, der ønsker at se den ny kongesøn.

Vagt 2: Øjeblik - Høje Herodes, der er tre mænd, der ønsker at se den ny kongesøn. Skal jeg smide dem på porten?

Herodes: Nej – vent et øjeblik. (Til konen:) Hør min skat, har jeg fået en søn for nylig?

Herodes' kone: Nej. Ikke nogen, der er anerkendt her på borgen.

Herodes: Vagt! Send dem ind. Hvad er jeres ærinde?

Vismand 1: Vi så i stjernerne, at der skulle fødes en mægtig kongesøn og så troede vi, at det var her.

Herodes: I er gået galt i byen. I må hellere kigge på de stjerner en gang til. Men hvis I finder ham, så sig det til mig.

Vismand 2: Det skal vi nok. Farvel.

Fortæller: Da de var kommet ud af byen, opdagede de stjernen igen.

Vismand 3: Se! Vi må mod Betlehem.

Fortæller: Og de vise mænd kom til Betlehem og fandt Josef og Maria. De gav gaverne til det lille Jesusbarn. Da de sov om natten, kom en engel til vismændene.

Engel: I skal ikke sige noget til Herodes. Han er bange for sin trone.

Fortæller: Vismændene rejste uden om Jerusalem på vejen hjem, så Herodes fik ikke at vide, hvor Jesus var. Men Jesus var ikke i sikkerhed endnu, så englen viste sig i drømme for Josef.

Engel: Du må drage bort med Jesus og Maria, for Herodes vil prøve at slå Jesus ihjel.

Fortæller: Josef flygtede med Jesus og Maria til Ægypten, og Herodes gav sine soldater ordre til at myrde alle drengebørn i Bethlehem. Men det hører ikke med til denne julehistorie, så vi vil slutte nu.

Teksterne set sammen

KORT FORTALT

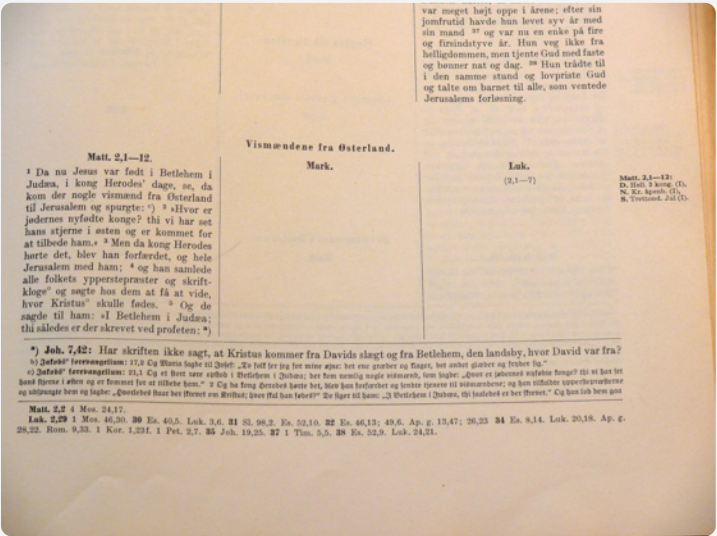
- 1. Matthæus og Lukas skriver myten i Det Nye Testamente.
- 2. Lukas har hyrder med, mens Matthæus har vismænd.
- 3. Der er en del oplysninger, der ikke passer med virkeligheden.

Når man vil læse og forstå gamle tekster, er det ofte en svær detektivopgave. Man skal bruge nogle detektivtricks. Det er et godt, gammelt trick at sammenligne forskellige udgaver af den samme historie. Når man stiller historier op ved siden af hinanden, kalder man det “den synoptiske metode”. Synoptisk betyder “set sammen”.

Myten om Jesu fødsel findes kun hos Matthæus og Lukas. Her er deres disposition:

Matthæus	Lukas
Maria var forlovet med Josef, og hun får en søn med Helligånden. En engel viser sig for Josef og siger at han ikke må skille sig af med Maria.	En engel viser sig for Maria og fortæller, hun skal føde Guds søn.
Josef beholder Maria, men går ikke i seng med hende, før hun har født Jesus.	Josef tager Maria med til sin fødeby Betlehem til folketælling.
Nogle vismænd fra Østen besøger først kong Herodes, derefter Jesus. Josef flygter med Maria og Jesus. Kong Herodes myrder alle små drengebørn i Betlehem.	En engel fortæller nogle hyrder, at Jesus er født. Hyrderne besøger den nyfødte.

Illustration 1.3 Myten “set sammen”

Matthæus har vismænd med, det har Lukas ikke. Lukas har hyrder med, der har Matthæus ikke. Matthæus skriver at Jesus nedstammer fra David gennem Salomon. Lukas skriver at det er gennem Natan.

Her kan du se, hvad en tekstdetektiv har fået ud af at “se teksterne sammen”. Det er sat op efter højdepunkterne i teksten.

Højdepunkter i myten

Matthæus fortæller en historie fyldt med drama og gys, mens Lukas gør mere ud af den gode nyhed. Højdepunkterne i historien viser, at begge forfattere gør meget ud af, at Jesus er guddommelig, og at han er den frelser, man har ventet på i Israel. De går ikke så højt op i at have styr på de historiske begivenheder.

Engle giver gode nyheder

Der optræder flere engle i historierne. Engle er budbringere fra Gud. At både Matthæus og Lukas skriver, at budskabet om Jesu fødsel kommer direkte fra Gud, viser, at det er en meget vigtig begivenhed.

Hos Lukas fortæller englene de gode nyheder om, at Jesus er Guds søn, og at han er den frelser, man har ventet på. Først til Maria og senere til hyrderne. Først har den gode nyhed været hemmelig hos Maria, og senere bliver det offentlig nyhed hos hyrderne.

Hos Matthæus kommer budskaberne fra Gud via drømme. En engel fortæller Josef, at han skal beholde Maria. Og senere er det Gud selv, der optræder i vismændenes drømme. Gud siger, at de skal lade være med at fortælle Herodes, hvor Jesus er. Endnu en

engel viser sig i drømme for Josef og fortæller, han skal flygte med Jesus og Maria.

Jomfrufødsel og Helligånden

Den gang kendte man ikke til kunstig befrugtning, så børn blev født af en kvinde, der har havde haft samleje med en mand. Da Jesus er guddommelig, skal der noget bedre til. Både Lukas og Matthæus skriver, at Maria bliver gravid ved hjælp af Helligånden, og Mattæus skriver, at Josef ikke gik i seng med Maria før efter fødslen.

Når en ugift kvinde blev gravid, var det en katastrofe. Der var ikke ligestilling i Israel. Kvinderne var mændenes ejendom. En kvinde blev i realiteten solgt som kone til en mand, der betalte en sum til familien. En ugift kvinde måtte selvfølgelig ikke have sex med nogen mand.

En gravid ugift kvinde blev sædvanligvis udstødt af sin familie og måtte arbejde som prostitueret for at overleve. Hvis hun var så heldig at blive i familien, blev hun sendt til noget fjern familie, der kunne adoptere barnet efter fødslen. Kvinden ville så komme tilbage til sin familie efter fødslen og blive giftet væk til en lavere pris, for nu havde hun mistet sin værdi.

Når Matthæus fortæller, at Josef vil bortvise Maria, er det noget tilhørere omkring år 100 i Israel vil forstå - og de ved, at Maria er i stor fare for at ende sit liv som prostitueret. Det er derfor rigtig

godt for Maria, at en engel fortæller Josef, at han ikke må bortvise hende.

Jesus nedstammer fra David

Der var nogle gamle profetier om, at Israel skulle frelses af en efterkommer af David, Israels største og mest berømte konge. Både Matthæus og Lukas skriver, at Josef nedstammer fra David. Det er åbenbart nok, at Marias mand Josef nedstammer fra David, selvom de begge har gjort meget ud af, at Josef ikke har været i seng med Maria.

Matthæus skriver, at Jesus nedstammer fra David gennem Salomon, mens Lukas skriver, det er gennem Natan, så de er ikke enige om detaljerne.

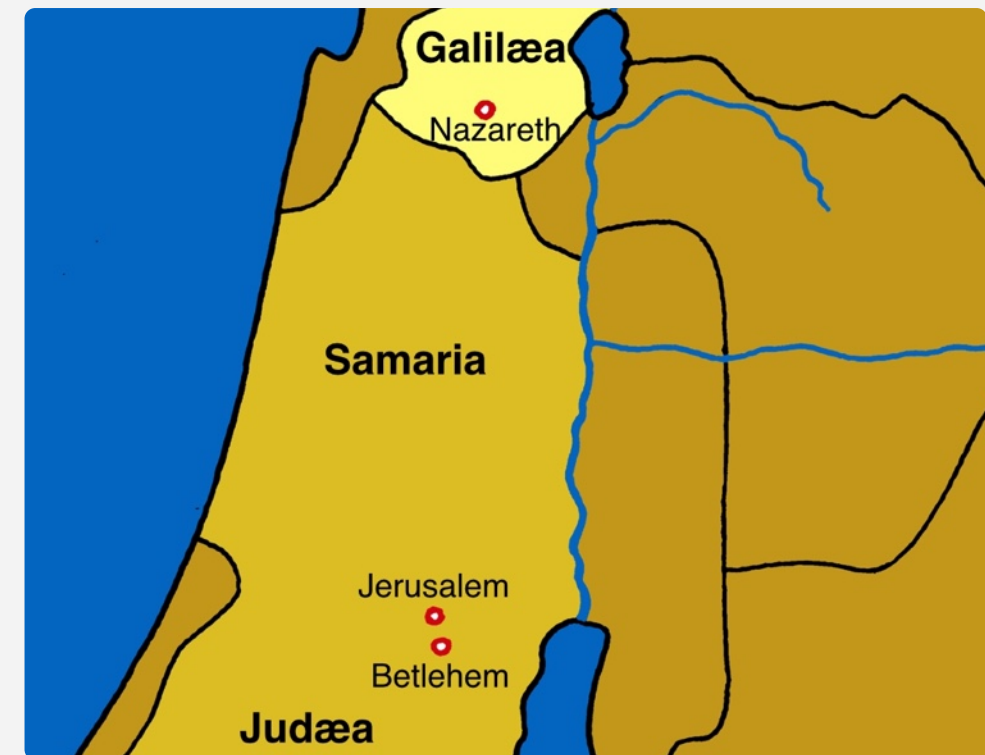
Folketælling

Den romerske statholder Quirinius fik optegnet skattepligtige besiddelser i Judæa og Samaria i år 6, og det gav anledning til uroligheder. Der var ikke folketælling i Galilæa, hvor Josef og Maria boede.

Lukas skriver, at Roms kejser Augustus vil have folketælling i hele verden og altså også i Israel, der er besat af romerne. Og det skal ske ved, at Josef skal rejse hen til sin fødeby, Betlehem.

Lukas skriver det, fordi han vil pointere, at Josef stammer fra kong David, der også kommer fra Betlehem.

Illustration 1.4 Nazareth og Betlehem

Jesus er formentlig født i Nazareth, dengang en ubetydelig flække i Galilæa. Der er ingen historiske kilder, der underbygger historien om, at Jesus er født i Betlehem.

Det er en god historie, men noget vås. Romerne ville aldrig finde på noget så upraktisk. Hvis alle folk rejste rundt på kryds og tværs for at blive talt, ville meget arbejde og handel gå i stå. Og så ville romerne få færre penge i skatter og afgifter. Romerne var meget praktiske folk, der var optaget af at få så mange penge ud af Israel og hjem til Rom som muligt. Og når romerne lavede optællinger, handlede det mere om varer og penge, end om hvor folk kom fra.

Hyrder

Lukas lader en gruppe hyrder besøge den nyfødte Jesus, efter at de har hørt den gode nyhed fra en engel. Hyrderne fortæller, hvad de har hørt, og på denne måde bliver det repeteret og bekræftet, at Jesus er Guds søn og født i Davids by, Betlehem.

Vismænd

Hos Matthæus er det vise mænd fra Østen, der bekræfter, at Jesus er noget særligt. De har set i stjernerne, at der skal fødes en konge, og de besøger Kong Herodes i Israels hovedstad, Jerusalem. Herodes bliver bange for sin trone og vil have at vide, hvor Jesus er.

Vismændene besøger Jesus men fortæller ikke noget til Herodes, for Gud har advaret dem i drømme.

Herodes myrder drengebørn

Matthæus lader Josef flygte til Ægypten med Maria og Jesus, fordi Herodes vil slå Jesus ihjel. Herodes får sine soldater til at myrde alle drengebørn i Betlehem.

Rod i fakta

Herodes gjorde mange uhyrlige ting i sin regeringstid - og de er alle blevet beskrevet i historiske kilder. Men ingen andre nævner denne drengemassakre, der burde have givet genlyd i datiden.

Hvis man prøver at finde ud af, hvornår Jesus er født ud fra de oplysninger, vi får af af Matthæus og Lukas, kommer man på en

umulig opgave. Når man tager udgangspunkt i Mattæus, finder man frem til, at Jesus er født, før Herodes døde omkring år 4 før vor tidsregning. Men efter oplysninger hos Lukas om, at "Quirinius var landshøvding i Syrien", skulle Jesus være født i år 6.

Matthæus og Lukas ønsker religiøs sandhed

Det er tydeligt, at både Matthæus og Lukas gør sig større umage med at fortælle en god historie end på at have styr på historiske begivenheder.

Tilhørere i datiden ville kende en del til, hvad der var forgået i virkeligheden med Herodes, folketælling med mere. Men tilhørerne ville ikke have nogen problemer med fortællingen om Jesu fødsel af den grund.

Man var ikke interesseret i historiske fakta men i at opleve en religiøs sandhed, en åbenbaring af Guds vilje.

Matthæus og Lukas ønsker ikke at skrive en historisk beretning, som en nutidig historiker ville gøre det. Det er slet ikke deres ærinde. De skriver om religiøse sandheder.

Senere sagde de kristne, at Mattæus og Lukas var besat af Helligånden, da de skrev deres historie.

Mytens succes

KORT FORTALT

1. Myten om Jesu fødsel er verdensberømt.
2. Myten blev brugt i diskussioner og magtkampe blandt de kristne.
3. Myten er kædet sammen med den store fest “julen”, som bliver fejret i de fleste danske familier.
4. Jesu fødsel er med i Koranen, men i en anden udgave.

Jul

Jesu fødselsdag bliver fejret hvert år til jul. Man tror, at Jesus blev født den 25. december. Vi fejrer det aftenen før, fordi vikingerne mente, at dagen starter ved solnedgang. I andre lande fejres julen på andre tidspunkter; men det er altid i slutningen af december eller starten af januar. Man har lagt festen på et tidspunkt, hvor folk var vant til at holde fest. Over hele verden har man haft fester efter årets gang, så man fejrede lys og mørke samt såning og høst.

Julen blev også fejret af vikingerne, før de havde hørt om Jesus. Dengang var det en fest på årets mørkeste dag, hvor man fejrede, at lyset ville vende tilbage.

Fejringen af Jesu fødsel er derfor lagt på et tidspunkt, hvor vikingerne var vant til at holde fest. Jul var navnet på vikingernes overdådige æde-, drikke- og horegilder, når vinteren vendte. Ordet 'jul' stammer fra det oldnordiske ord 'jól', der betyder vende eller dreje. Man fejrede altså, at vinteren “vendte”.

Da Danmark blev kristent, forsøgte man at bytte ordet jul ud med ordet Kristmesse. Fordi det er en messe (gudstjeneste) for Jesus Kristus, som vikingerne kaldte “hvide Krist”. Det lykkedes ikke, vi kalder det stadigvæk jul.

I de engelsktalende lande lykkedes det derimod at bytte “Yule” ud med Kristmesseordet. Det blev til Christmas - der blev til X-mas. Det hedder også Kristmesse i Holland, nemlig Kerstmis.

I Spanien og Italien siger man “glædelig fødsel”: Feliz Navidad på spansk, og Buon Natale på italiensk.

I Tyskland hedder jul Weihnachten - altså Den Hellige Nat.

Julen er en fest, der fejres over hele verden.

Kirkeårets to største fejring

Årets gang i kirken er bygget op omkring to højtider, jul og påske, hvor påsken er den vigtigste og ældste. Julefesten er en fest, som er kommet relativt sent ind i kirkens historie. Man mener, den første julefest er blevet fejret ved en gudstjeneste i den nybyggede Peterskirke i Rom omkring 335.

Myten blev godkendt omkring år 400

Det tog mange år og mange kampe og diskussioner blandt de kristne at finde ud af hvilke tekster, der skulle med i Det Nye Testamente. Den korte version af de mange stridigheder er: Omkring år 400 mødtes en gruppe biskopper, og de valgte de tekster ud, der skulle med. Og Matthæusevangeliet blev placeret forrest. Hermed blev myten om Jesu fødsel placeret i begyndelsen af Det Nye Testamente.

Verdensberømt myte

Da Bibelen er trykt i mere end 6 milliarder eksemplarer, er myten om Jesu fødsel sandsynligvis den meste læste fortælling i verden.

Tidsregning

Når vi siger, at der var VM i fodbold i 2018, så er det underforstået, at det er år 2018 efter Jesu fødsel. Det meste af verden bruger denne tidsregning. Så hver gang man siger et årstal, så nævner man indirekte Jesu fødsel.

Vores tidsregning blev opfundet i år 525 af en munk ved navn Dionysius. Han var selv vokset op med, at tidsregningen startede med Roms grundlæggelse. Ved at læse de gamle tekster og regne baglæns fandt han frem til det år, han mente, Jesus måtte være blevet født. Da han ikke kendte til tallet “0”, startede hans tidsregning med år 1. Hvis vi oversætter hans tænkemåde til vores tal, så starten altså sådan ud:

-2, -1, +1, +2, +3 osv.

Det giver problemer, når man skal regne; så den astronomiske tidsregning har løst problemet ved at omdøbe år -1 til 0, år -2 til -1 osv.

Da man fejrede årtusindskiftet i år 2.000, var der en del diskussion, om det skulle være i 2000 eller i 2001. Så Dionysius kan stadig spøge.

Det er smart at have den samme kalender, men der er endnu ikke enighed i hele verden om, hvordan den skal være.

De buddhistiske kalendere bruger Buddhas død som udgangspunkt, men i nogle lande kalder de det år 0 og i andre for år 1.

I den islamiske kalender starter tidsregningen i år 622, det år profeten Muhamed udvandrede fra Mekka til Medina.

Så længe vores tidsregning bliver forbundet med Jesu fødsel, kan det være svært at sælge vores tidsregning til lande, der lægger stor vægt på en anden religion.

3 andre myter om fødsler

- Moses er profet i jødedom, kristendom og islam. Myten fortæller, at han blev født af en jødisk mor i Ægypten, og at Faraos (kongen) ville have alle jødiske drengebørn slået ihjel. Moses' mor lagde ham i en sivkurv, som blev sat i floden. Moses blev fundet af en ægyptisk prinsesse og voksede op ved Faraos hof. Moses ledte jøderne ud af Ægypten og fik de 10 bud af Gud.
- Krishna (Indisk Gud) blev født af en dronning, mens hun var i fængsel. Hun havde født 7 gange i fængslet. 6 gange var det nyfødte barn blevet slået ihjel af den onde konge, der havde spærret hende og hendes mand inde. Kongen var bange for profetien om, at hende 8. søn ville slå ham ihjel. 7. fødsel var en abort - troede kongen - men Krishnas storebror Balarama blev bragt i sikkerhed. 8. gang var det Krishna. Han gik straks efter fødslen hen og ødelagde døren til fængslet. Han forældre gik ned til floden og lagde ham i en sivkurv. Krishna havnede hos lederen af nogle

kohyrder, hvor han voksede op og lavede mange bedrifter. Da han blev stor, slog han den onde konge ihjel.

- Buddha var en indisk vismand. Myten fortæller, at hans mor var en from indisk dronning. Mens hun fastede og mediterede drømte hun, der kom en hvid elefant fra himlen flyvende og stødte sine 6 stødtænder ind i siden på hende, så hun blev gravid.

Buddha blev født 10 måneder senere og gik straks et skridt i mod hvert af de 4 verdenshjørner. Så slog han sig på brystet og sagde Ta Twam Asi! (Jeg er det).

Buddha blev født omkring år 560 før vores tidsregning. Myten om hans fødsel er skrevet 500 år efter hans død.

Hverken Krishna eller Buddha har en stor rolle i andre religioner. Moses og Jesus er derimod med i Koranen.

Jesu fødsel i islam

Myten om Jesu fødsel er med i Koranen, islams hellige bog. Her bliver Jesus også født af en jomfru. Men han er ikke Guds søn, Jesus er en profet for Allah (Gud).

Historien om Maria og Jesu fødsel er beskrevet i Koranen i kapitlet ved navnet "Maria":

"Og nævn i bogen Maria, da hun trak sig tilbage fra familien til et sted mod øst. Hun afskærmede sig fra dem. Så sendte Vi til hende Vores engel, og han åbenbarede sig for hende i en

mandeskikkelse.

Hun sagde: '(Kom ikke nær) jeg søger tilflugt mod dig hos (Allah) den Mest Barmhjertige, hvis du frygter Allah!'

Han sagde: 'Jeg er kun en budbringer fra din Gud og er kommet for at meddele dig om en gave, som er en hellig søn.'

Hun sagde: 'Hvordan skal jeg have en søn, når ingen mand har rørt mig og jeg ikke er ukysk?'

Han sagde: 'Sådan vil det ske. Din Gud har sagt, at det er nemt for Mig; og Vi ønsker at statuere ham som et tegn til menneskene og som en barmhjertighed fra Os. Det er en allerede afgjort sag.'

Da hendes graviditet begyndte, trak hun sig tilbage til et ensomt sted. Og fødselsveerne drev hende til en palmelund. Hun skreg af smerte: 'Bare jeg dog var død inden dette! Bare jeg dog var glemt og forgået!'

Men en stemme sagde til hende: 'Sørg ikke! For din Gud har forberedt et sted for dig her. Og ryst palmerne mod dig, og friske dadler vil falde til dig. Og spis og drik og vær ikke bekymret. Hvis en person nærmer sig, så sig: Jeg faster for (Allah) den Barmhjertige, så i dag vil jeg ikke tale med noget menneske.'

Endelig bragte hun barnet til sit folk, bærende ham i sine arme. De sagde: 'Hør Maria! Du bringer noget forunderligt! Hør Arons søster, din far var ikke en ond mand, og din mor var ikke ukysk!'

Men hun pegede blot på barnet.

De sagde: 'Hvordan skal vi tale til et barn i vuggen?'

Han (barnet) sagde: 'I sandhed er jeg Allahs tjener. Han har åbenbaret for mig og udnævnt mig til profet.

Og Han har velsignet mig, hvor end jeg går, og har beordret mig til at bede og give almisse, så længe jeg lever.

Han har skænket mig kærlighed til min mor, og ikke ligegyldighed eller en ulykke for hende.

Så fred være med mig den dag jeg blev født, den dag jeg dør, og den dag jeg skal genopstå igen.'

Sådan var Jesus, Marias søn, det er den sande beretning, hvorom de uvidende skændes.

Det er ikke passende for Allah, at Han skulle få Sig en søn. Ophøjet være Han! Når han beslutter en sag, siger Han blot 'bliv' og det er."

- Koranen 19:16- 35

Det er bemærkelsesværdigt, at på trods af halvandet tusinde års krige og religiøse konflikter mellem muslimer og kristne, har muslimer den dag i dag bevaret respekt for Moses, Maria og Jesus.

Jesus er nævnt 25 gange i Koranen og hedder Isa.

Mytens ritualer og udstyr

HVORDAN VIRKER MYTER STÆRKEST?

I religioner er der tre ting, der spiller sammen og giver de troende en stærk oplevelse:

1. Myter
2. Ritualer
3. Udstyr, som for eksempel figurer og billeder.

Myter er normalt noget vrøvl

Når man læser i en avis, at “Her er de syv falske myter om fedme”, så betyder det, at man ikke skal tro på myter - for myter er noget vrøvl.

I religioner er der mange myter - men de religiøse synes ikke, at deres myter er noget vrøvl.

Religiøse myter er noget særligt

Myter i religionerne er spændende og interessante - de prøver at give svar på vigtige spørgsmål. Og det giver stor autoritet til præsten, når han kan svare på de store spørgsmål i livet. Fortællingen om Adam og Eva giver svaret på spørgsmålet “Hvor kommer det hele fra?”.

Religionerne gør noget ekstra ud af de vigtigste myter. Myten giver en særlig stærk oplevelse, når den bliver udbygget med et skuespil og et billede - eller noget andet udstyr.

Myten om Jesu fødsel har det hele: Fortælling, ritualer, skuespil, illustrationer og udstyr. Ritualerne og udstyret varierer fra land til land og fra trosretning til trosretning.

Der er mere end 1.000 forskellige retninger inden for kristendommen. I Danmark er de fleste kirker “protestantiske” - de hører til den danske folkekirke.

Juleaften er en succes

I Danmark går de færreste i kirke og deltager i gudstjenesten. Men juleaften er mange kirker fulde af tilhørere. Julen er en speciel kristen højtid i Danmark, og deltagerne oplever en særlig “julestemning”.

Juleaften i Rom

Den største kristne trosretning i verden er den “katolske” kirke. I de katolske ritualer er der som regel mere udstyr end i de protestantiske.

Juleaften er der en spændende midnatsgudstjeneste i katolske kirker, for eksempel i Rom.

Myte: Præsten fortæller om Jesu fødsel. Han fortæller, at Jesus blev født i en stald, og at han blev lagt i en krybbe. Krybben er dyrenes ædetrug, der bliver brugt som seng til det nyfødte barn.

Ritual: Præsten velsigner en dukke og lægger den i en udstilling med figurer (et tableau). Præsten lægger dukken ned i den krybbe, som figurerne står omkring.

Udstyr: Mange af deltagerne har selv en lille dukke med. Præsten velsigner dukkerne. Når deltagerne kommer hjem, lægger de deres velsignede dukke i deres tableau med krybbe hjemme i stuen.

De vigtigste kristne ritualer

Der findes en særlig gruppe af kristne ritualer, hvor de kristne tror, at der er særlig god forbindelse til Gud. De kaldes sakramenter.

I den katolske kirke har man 7 sakramenter. I den protestantiske kirke har man kun 2, hvor det ene er dåben.

Gudstjenesten, hvor man fejrer Jesu fødsel, er ikke et sakramente. Men det er en af de to højtider, som kirkeåret er bygget op omkring.

Johannes døber Jesus

Historisk baggrund

Side 25

Før myten

Side 30

Johannes døber Jesus

Side 31

Teksterne set sammen

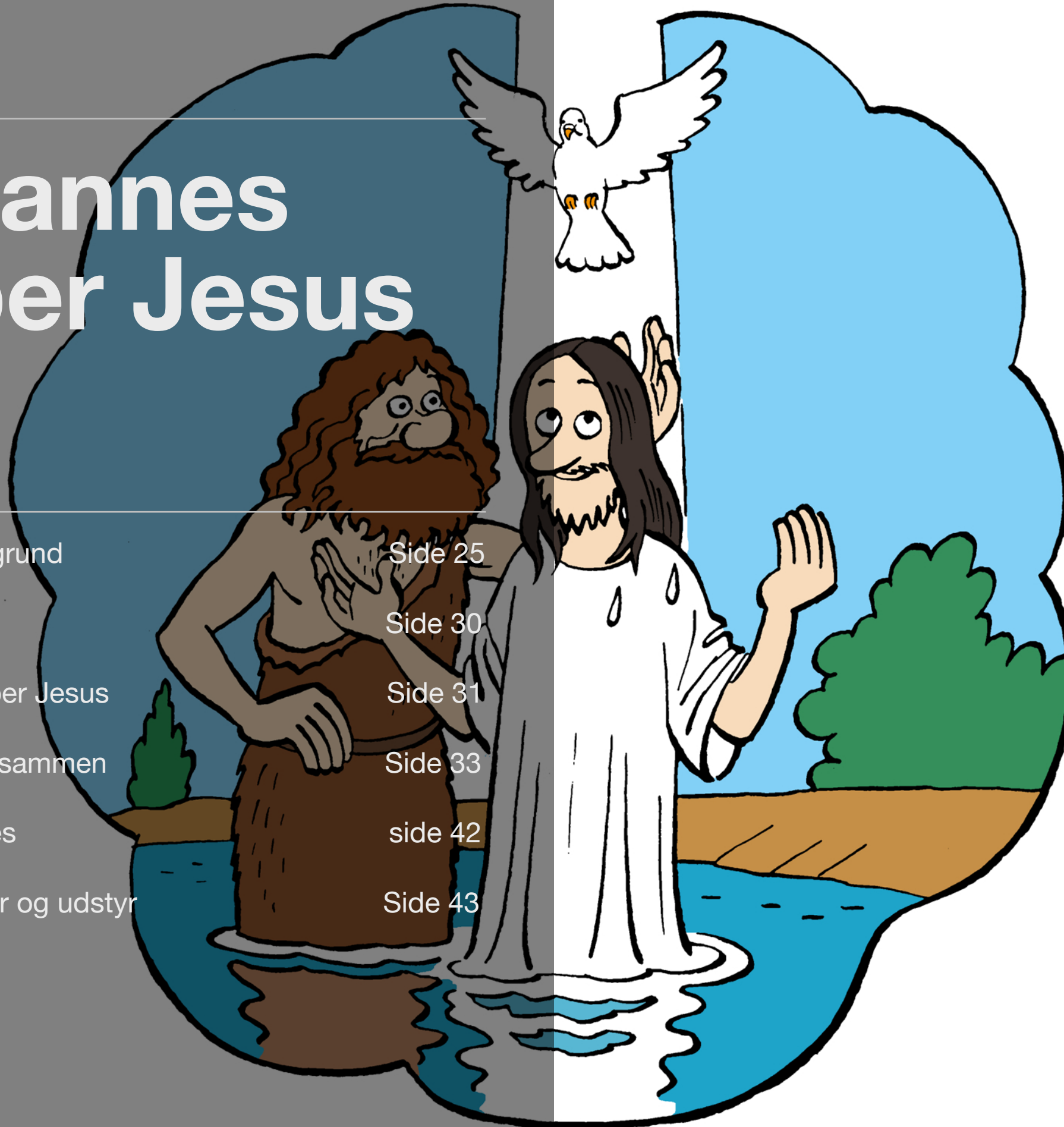
Side 33

Mytens succes

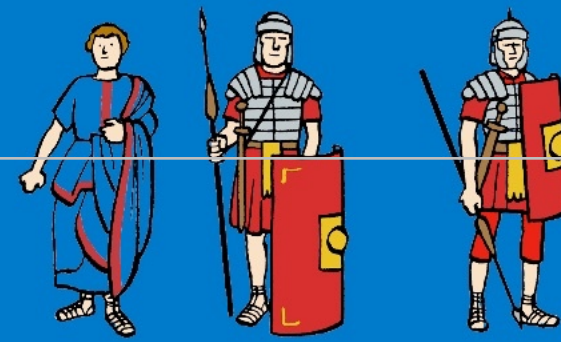
side 42

Mytens ritualer og udstyr

Side 43

Historisk baggrund

Dengang Jesus og Johannes Døberen levede, kendte de fleste i Galilæa historierne om Judas, der kæmpede for at indføre Guds rige.

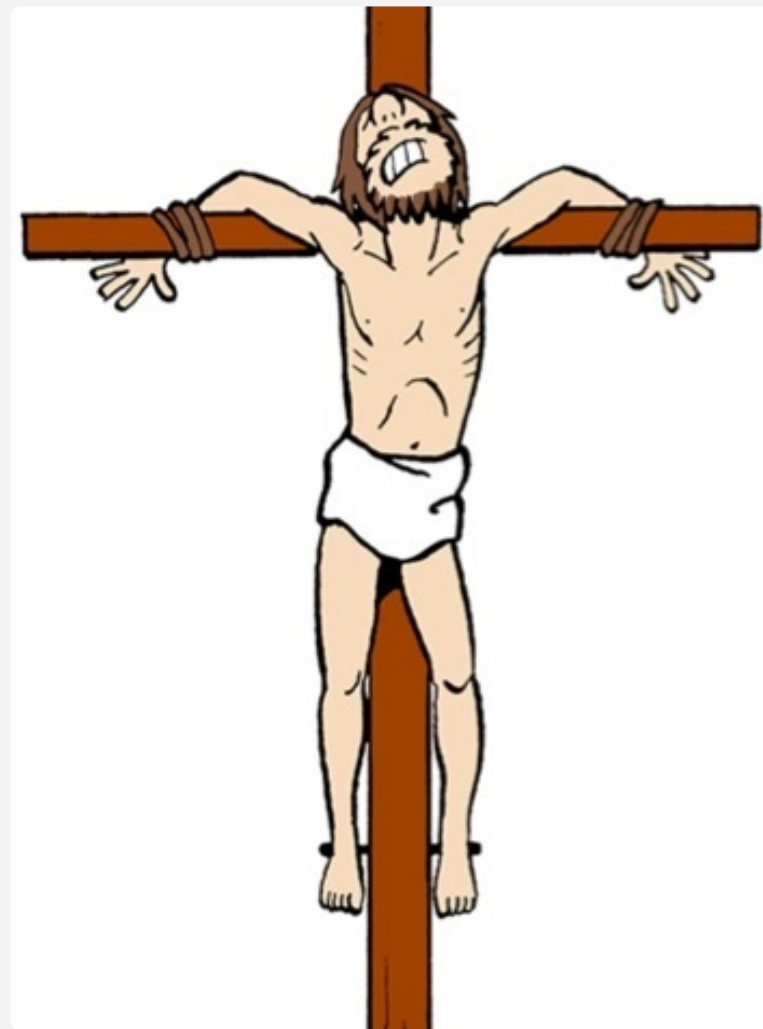
Judas fra Galilæa kæmpede for Guds rige

Judas fra Galilæa var leder af et oprør ved begyndelsen af vores tidsregning. Man sagde, at han var søn af “banditten” Hezekiah, som Herodes den store havde henrettet. Det romerske ord for en oprører mod romerriget er “bandit”.

Judas startede sit oprør, da Herodes den store døde. Men Judas var meget farligere end de andre banditter, der havde gjort oprør. Judas forenede det at være bandit med fanatisk tro på, at jøderne ikke måtte tjene andre guder end deres Ene Gud. Judas og hans tilhængere kæmpede for at indføre “Guds rige”.

Judas troede, det var en hellig pligt at kæmpe for Guds rige. Guds rige ville opstå, når Israel igen var fri for fremmede og syndere. Gud havde selv givet Israel til jøderne. Og i Toraen - den jødiske Bibel - stod historierne om David og de gamle helte, der havde udryddet al modstand og dræbt alle, der ikke levede efter Guds love.

Illustration 2.1 Judas fra Galilæa

*Judas fra Galilæa blev henrettet omkring år 4.
Hans sønner fortsatte modstandskampen.*

Judas sagde, at alle, der samarbejdede med romerne, var modstandere af Guds vilje, og de skulle bekæmpes.

Guds rige skulle startes i Israel

Judas troede, at Guds rige skulle startes af jøder med Guds hellige gejst; folk med en fanatisk tro på deres pligt til at rense Israel for syndere og lovbrydere.

Judas og hans tilhængere erobrede Zippori i år 4. Byen var et militært centrum med et stort våbenlager, så nu havde Judas våben nok til en lille hær. Nogle af Zipporis indbyggere sluttede sig til oprøret. Med en stigende skare af tilhængere lavede Judas guerillakrig i hele Galilæa, hvor han hærgede og plyndrede og lod Guds straf ramme de rige og de, der var loyale mod Rom. Og nogle gange gav han penge til de fattige. Judas var en slags jødisk Robin Hood, men han troede selv, han var messias (den salvede), en ny David, jødernes kommende konge.

Det var en stor succes, lige indtil romerne fik tid til at gøre noget ved sagen:

1. **Judas blev fanget og henrettet.**
2. **Zippori blev erobret og brændt ned til grunden**, alle byens mænd blev slagtet, og dens kvinder og børn blev solgt som slaver.
3. **Mere end 2.000 rebeller og sympatisører blev korsfæstet.**

Korsfæstelse var dyrt, og romerne brugte det kun, når der skulle sendes et tydeligt signal. Når en oprører blev korsfæstet, var det det samme som at sige: ***“Vi slår hårdt ned på banditter, og de får en frygtelig død. Her kan I se, hvad der sker, hvis man vil være jødernes konge!”*** Zippori forstod budskabet. Byen gjorde aldrig mere oprør mod Rom.

Judas var død, men hans ideer levede videre blandt de fattige og var til stor inspiration for alle, der ønskede at blive fri for romerne og deres jødiske allierede.

Herodes Antipas styrer Galilæa

Da Herodes den store døde år 4 før vor tidsregning, blev hans rige delt mellem 3 af hans sønner. Galilæa blev ledet af han søn, Herodes Antipas frem til år 39.

Ligesom sin far iværksatte Herodes Antipas byggerier. Han startede med genopbygningen af Zippori.

Genopbygningen af Zippori var det største byggeprojekt i området, og alle fattige daglejere må have forsøgt at få arbejde der. Bygningsarbejderne gik 6 dage om ugen hen til en voksende storby. Byen fik brolagte gader, toetagers murstenshuse, teater og badebassiner med flotte mosaikker. Arbejderne holdt fri om lørdagen, den hellige hviledag. Her kunne de puste ud fra det hårde arbejde hjemme i deres fattige mudderhuse i små bebyggelser i Zipporis omegn. De var vrede på overklassen, der lod Rom bestemme over Guds land - en overklasse, som lod hånt om Guds lov.

Da Zippori var genopbygget, byggede Herodes Antipas en flot ny hovedstad i Galilæa og gav den navn efter den romerske kejser Tiberius. Desværre blev byen bygget oven på en jødisk gravplads - med det resultat, at mange jøder ikke ville sætte deres ben i byen. Tiberias blev beboet af romere, grækere og jødisk overklasse.

Overklassen i Tiberias og Zippori levede i luksus og overflod i deres storbyer med op til 40.000 indbyggere. De fattige jøder ude i landområderne sultede.

97% er analfabeter, og de kan lide gode talere

Den rige overklasse talte græsk, det sprog der blev talt i de romerske besættelser. Derfor kendte de fleste bygningsarbejdere også nogle få græske gloser.

De fattige jøder kunne hverken læse eller skrive, og de talte aramæisk indbyrdes. De forstod kun en smule hebraisk - det sprog som deres hellige bog, Toraen, var skrevet i. Når de hørte de gamle tekster blive udlagt i synagogen af præster og skriftkloge, skete det ofte på aramæisk. Teksterne var oversat, så alle kunne følge med.

Al kommunikation blandt de fattige var mundtlig. Skulle man have opmærksomhed og sprede sit budskab skulle man være en god taler.

Johannes Døberen har formentlig været en glimrende taler.

Illustration 2.2 Galilæa og Jordanfloden

Hovedstaden Zippori blev genopbygget omkring år 10. Den ny hovedstad Tiberias blev bygget år 20. Nogle af bygningsarbejderne er formentlig kommet fra Nazareth, en lille ubetydelige flække 5 km fra Zippori.

Johannes døber og prædiker

De fattige jøder ønskede, at der ville komme en messias. Messias betyder “den salvede”, dvs. en person indviet til Gud. Messias skulle smide romerne ud af Israel og indføre Guds rige.

De ønskede sig en konge, som kong David, og de ville kalde kongen “Guds søn”.

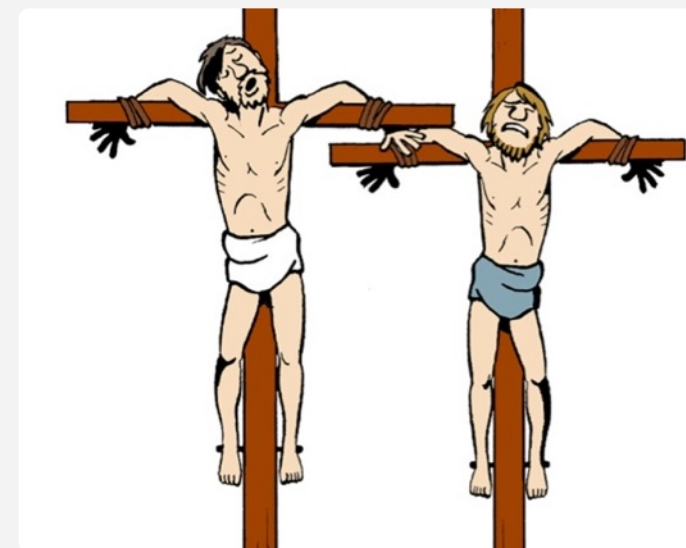
Johannes Døberen var en hellig mand. Han levede nøjsomt og gik højt op i at leve et fromt liv. Samtidig var Johannes meget kritisk over for styret. Johannes opholdt sig omkring år 28 ved Jordanfloden i Judæa, hvor han døbte og prædikede. De, der blev døbt af ham, tog tilbage for at leve et mere rent liv - eller de blev hos Johannes som disciple.

Johannes prædikede fromhed og omvendelse til et liv efter Guds love. Lovene fra Det Gamle Testamente. Og han ønskede, at Guds rige skulle indføres i Israel. Man ved ikke, hvad Johannes mente med Guds rige - ud over at det var et Israel fri for romere og med en konge, der havde kontakt med Gud, ligesom den legendariske kong David. Ypperstepræsten i Jerusalem og Herodes Antipas i Tiberias brød sig ikke om Johannes, og det var kun et spørgsmål om tid, før Johannes ville blive fanget og henrettet.

Jesus blev discipel hos Johannes

Jesus fra Nazareth var blandt de mange, der opsøgte Johannes for at høre på ham og blive døbt. Jesus var formentlig en fattig

Illustration 2.3 To sønner af Judas af Galilæa gjorde også oprør.

De blev korsfæstet i år 46

daglejer, der tjente penge ved byggerier. Han kom fra Nazareth, en ussel flække i omegnen af Zippori.

Jesus blev discipel af Johannes og tilbragte en periode i ørkenen. Måske var han alene og fastede, bad til Gud og mediterede - måske var han sammen med Johannes og de andre disciple. Da Johannes blev arresteret og henrettet, begyndte Jesus selv at prædike budskabet om at leve et fromt liv og indføre Guds rige i Israel.

Jesus blev korsfæstet omkring år 36 - få år efter han mødte Johannes. I de følgende år kom der mange oprør og henrettelser. Et stort oprør startede i 66 og havde en kortvarig succes.

Oprøret endte med Jerusalems ødelæggelse

Der var mange religiøse sekter omkring Jerusalem. Nogle af dem mente, at ypperstepræsten var en forræder, som forrådte Guds udvalgte folk for penge og magt.

Ypperstepræsten i Jerusalem blev myrdet af oprørere i år 56, men det store oprør foregik først i år 66, hvor Jerusalem blev befriet for romerne. Først i år 70 lykkedes det romerne at generobre Jerusalem. Byen og dens tempel blev ødelagt. Alle indbyggere, der ikke flygtede blev slået ihjel.

Det var en katastrofe for jøderne. Deres helligste by var nu en ruin, og romerne forhindrede dem i at genopbygge templet. Uden templet i Jerusalem kunne deres tro ikke fortsætte som en offer-religion. Der opstod efterhånden en ny form for Jødedom uden ofringer. I den moderne Jødedom er loven og overholdelse af Guds bud det vigtigste.

Jerusalem havde en menighed af kristne folk, der troede, at Jesus var Guds søn, som var genopstået fra døden. Efter år 70 var alle kristne ledere, der havde kendt Jesus, døde.

Der var også kristne menigheder i andre byer og lande, og de fik et stigende behov for at få historierne om Jesus skrevet ned.

Evangelierne blev skrevet mange år efter

Historien om Jesu møde med Johannes Døberen er skrevet ned mange år efter, at det fandt sted. Historien er blevet fortalt igen og igen - og den er omtalt i breve og andre skrifter. De, der skrev evangelierne, har derfor haft en række mundtlige og skriftlige kilder til deres rådighed. Man kender kun nogle af disse kilder.

Vi ved ikke med sikkerhed hvilke personer eller grupper af personer, der har skrevet evangelierne i Det Nye Testamente, men de kaldes for Markus, Matthæus, Lukas og Johannes.

Illustration 2.4 Jerusalems ødelæggelse i 70

Markus skrev 40 år efter Jesu dåb.

Matthæus og Lukas skrev mellem 60 og 70 år efter begivenheden, og til sidst skrev Johannes på et tidspunkt, der er mellem 70 og 90 år, efter det skete i virkeligheden.

Før myten

KORT FORTALT

1. Kilder uden for Bibelen beskriver Johannes Døberen. Johannes er en person, der levede i virkeligheden.
2. Det var vigtigt for Bibelens forfattere, at Johannes anerkender Jesus.
3. Historien om Jesu dåb findes i 4 ud af 4 evangelier.
4. Johannes prædiker for tilrejsende ved en flod og døber de, der vil omvende sig til et bedre liv.
5. Jesus bliver døbt af Johannes og oplever, at himlen åbner sig for ham.
6. Jesus går ikke tilbage til sit hjem efter dåben. Han går ud i ørkenen i ensomhed og vender styrket tilbage.

Det Nye Testamente er den vigtigste bog for kristne. Den starter med 4 små bøger af hver sin forfatter - de 4 evangelier. Evangelie betyder "gode nyheder".

Evangelierne siges at være skrevet af Markus, Matthæus, Lukas og Johannes. Alle fire er enige om, at Johannes siger:

*"Jeg er end ikke værdig til at løse remmen på hans sko.
Jeg har døbt jer med vand, men han skal døbe jer med Helligånd."*

Denne udtalelse går næsten ordret igen i alle 4 evangelier.

Den gang, historierne blev skrevet, var Johannes Døberen kendt og respekteret for sin fromhed, ærlighed og sociale engagement. Det, Johannes siger, hjælper med at besvare to meget vigtige spørgsmål for forfatterne:

1. Var Jesus Guds søn?
2. Var Jesus den frelser, man ventede på i Israel?

Johannes døber Jesus

Der findes 4 versioner af denne myte i Bibelens nye testamente.

Hovedpersonerne er Johannes og Jesus.

Gruppearbejde: Hvis I sidder i en gruppe på 4, kan I læse “rundt om bordet”, så nr. 1 tager første replik, nr. 2 tager anden replik, nr. 3 tager tredje replik, nr. 4 tager fjerde replik, nr 1 tager femte replik, nr. 2 tager sjette replik - osv.

Når I når til et afsnit ♣, kan I holde en pause og på skift tale om:

Nr 1: Hvad skete der i det afsnit af historien?

Nr 2: Hvad er en god overskrift til det afsnit?

Nr 3: Hvordan kan man tegne det?

Nr 4: Hvordan kan man opføre det som skuespil?

Efter næste afsnit bør I bytte roller.

Fortæller: Mange mennesker besøgte Johannes i udkanten af ørkenen tæt på Jordanfloden. Både rige og fattige ville høre Johannes tale. Og mange af dem troede, at det, de så og hørte, var forudsagt i en gammel profeti.

Soldat: Undskyld hr., må jeg spørge Dem om noget?

Rigmand: Ja, spørg du bare.

Soldat: Hvorfor har ham Johannes sådan en simpel klædning med bælte - og hvorfor råber han så højt?

Rigmand: Johannes er en hellig mand og behøver ikke fint tøj. Han lever herude og spiser græshopper. Han råber for, at vi alle kan høre ham. Og fordi han er den, som Esajas spåede ville komme.

Soldat: Hvordan kan vi vide, at Johannes er den, Esajas talte om?

Rigmand: Esajas sagde “Der skal komme en og råbe i ørkenen og bane vejen”. Jeg tror, Johannes er den frelser, som vi har ventet på. Jeg tror, Johannes vil indføre Guds rige i Israel.

Johannes råber: I er nogle øgleunger! I må starte et nyt og mere retfærdigt liv, ellers vil Guds vrede ramme jer. Øksen ligger parat ved træets fod. Og dårlige træer, der giver dårlig frugt, skal hugges om!

Rigmand: Hvad skal vi gøre?

Johannes: Den, som har to kjortler, skal dele med den, der ingen har; og den, som har mad, skal gøre ligeså.

Soldat: Hej Johannes. Sig mig, hvad kan jeg, en simpel soldat, gøre?

Johannes: I må ikke mishandle eller udplyndre nogen. I må lade jer nøje med jeres løn.

Rigmand: Vil du døbe os, så vi kan blive rensset?

Johannes: Ja, jeg døber gerne alle, der vil renses og være med til at skabe Guds rige.

Soldaten: Er du den frelser, vi har ventet på?

Johannes: Der kommer en efter mig.

Han er stærkere end mig.

Jeg er ikke værdig til at løse remmen på hans sko.

Jeg døber jer med vand, men han skal døbe jer med Helligånd.

Fortæller: Næste dag kommer Jesus fra Nazareth for at blive døbt af Johannes. Da Jesus bliver døbt, åbner himlen sig, og Helligånden daler ned over Jesus som en due.

En stemme fra himmelen: Du er min søn, den elskede, i dig har jeg velbehag.

Fortæller: Efter dåben går Jesus ud i ørkenen for at tænke over sit liv og på, hvad Johannes havde sagt. Han faster i 40 dage og er meget sulten. Satan kommer og frister ham.

Satan: Du må være godt sulten. Du er jo Guds søn, så hvorfor forvandler du ikke de sten derovre til brød? Bevis, hvem du er!

Og jeg vil hjælpe dig. Hvis du tilbeder mig, vil jeg gøre dig til hersker over hele verden!

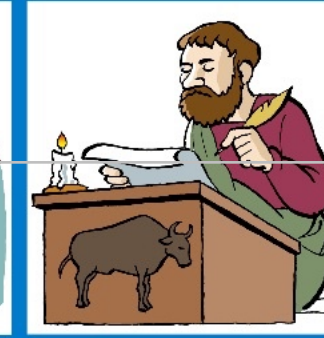
Jesus: Vig bort, Satan. Du skal tilbede Herren din Gud og tjene ham alene.

Fortæller: Så forlader Satan ham. Og englene kommer og tjener ham.

Kort efter bliver Johannes sat i fængsel, og Jesus tager til Galilæa.

Teksterne set sammen

KORT FORTALT

1. Johannes Døberen er med i alle 4 evangelier.
2. Alle fire er enige om, at Johannes siger:
*“Jeg er end ikke værdig til at løse remmen på hans sko.
Jeg har døbt jer med vand, men han skal døbe jer med Helligånd.”*
3. Markus skrev sit evangelie 40 år efter dåben. Matthæus, Lukas og Johannes skrev 60-90 år efter begivenheden.
4. Johannes Døberens rolle bliver mindre og mindre med årene.

Vigtige ord i teksten om dåben

De vigtige ord står i denne korte genfortælling, og de bliver forklaret bagefter.

- A. Det, der sker, er forudsagt i en **profeti**.
- B. Johannes **døber** folk i Jordanfloden.
- C. Johannes **prædiker** og siger, at der skal komme en efter ham,
- D. som vil døbe med **Helligånd**.
- E. Da Jesus bliver døbt, åbner himlen sig, og Helligånden daler ned over Jesus som en **due**.
- F. Jesus går ud i **ørkenen**
- G. i **40 dage**
- H. og bliver fristet af **Djævelen**.

A Profeti

En profeti er en forudsigelse, en spådom. I evangelierne står, at det, der sker, er forudsagt af profeten Esajas. Esajas er en berømt profet, der har sin egen “bog” i Det Gamle Testamente. Det, der sker, er altså en del af en større plan, som Gud har lavet.

B Dåb

En dåb bliver brugt som en renselse: Ens krop bliver ren, og samtidig får man et åndeligt bad. De, der bliver døbt, oplever, at de kan tage derfra med ren samvittighed

C Prædike

En prædiken bliver holdt af en religiøs lærer.

At prædike er at holde en tale, hvor man opfordrer andre til at opføre sig ordentligt og leve, som Gud ønsker det.

D Helligånden

De kristne tror, at Helligånden er Guds Ånd. De tror, at Gud, Helligånden og Jesus er det samme og så alligevel tre forskellige ting. De kalder det for tre-enigheden: Faderen, Sønnen og Helligånden.

E Due

De kristne tegner næsten altid Helligånden som en due. I historien om Noas Ark er duen også vigtig.

F Ørken

Ørkenen bliver brugt af folk, der søger tid til at tænke over tingene i ensomhed. Man troede, at man blev rensset af at være i ørkenen.

G 40 dage

40 dage betød oprindeligt lang tid. 40 er et stort tal, og det bliver brugt i fortællinger for at vise, at noget tager lang tid. I historien om Noas ark regnede det i 40 dage.

Hvis det skal være rigtig lang tid, er det 40 år: Moses gik i ørkenen i 40 år.

Tallet 40 har stor betydning i de kristnes fortællinger og i deres kalender.

H Djævelen = Satan

Satan er den onde frister i fortællingerne i det Nye Testamente.

I historierne fra Det Gamle Testamente er Satan ikke så slem, han er i Guds tjeneste og har til opgave at teste menneskers retfærdighed. Til sidst i Det Gamle Testamente får han dog en mere selvstændig rolle og bliver til “Guds modstander”.

Satan får en stor rolle i den kristne tro, hvor han hersker over Helvede.

Evangelierne set sammen

I Det Ny Testamente står evangelierne i denne rækkefølge:

1. Mattæus
2. Markus
3. Lukas
4. Johannes.

Jeg har sat Markus forrest i mine sammenligninger fordi Markusevangeliet er skrevet før de andre.

Markusevangeliet er både det ældste og det korteste. Næsten alt, Markus skriver, er gentaget hos Matthæus og Lukas.

Matthæus, Markus og Lukas har stort set samme rækkefølge af alle historierne. De bliver kaldt “de synoptiske evangelier”. Synoptisk betyder “set sammen”.

Den fjerde forfatter - Johannes - har sin helt egen måde at fortælle historierne på, og han passer sjældent sammen med de andre. Så Johannes bliver sjældent “set sammen” med de andre.

Her kommer en forkortet version af, hvad der står i de fire evangelier. Du kan sammenligne og finde ud af, hvad de er enige om - og hvad de er uenige om.

Det er lidt forvirrende, at en af evangelisterne også hedder Johannes. Så ham kalder vi e-Johannes.

Illustration 2.5 De fire evangelister

Markus

Matthæus

Lukas

Johannes

Markus skrev mellem år 70 og 71. Markusevangeliet starter med historien om Jesu dåb.

Matthæus skrev mellem år 90 og 100. Historien om Jesu dåb står i Matthæus 3. kapitel.

Lukas skrev mellem år 90 og 100. Historien om Jesu dåb står i Lukas 3. kapitel.

Johannes skrev mellem år 100 og 120. Historien om Jesu dåb står som noget af det første i Johannesevangeliet.

En gammel profeti og en, der døber

Alle 4 skriver om profetien om “en røst, der råber i ørkenen”.

Markus og Lukas er de eneste, der nævner, at Johannes prædiker dåb og tilgivelse.

Det er kun Markus og Matthæus, der beskriver Johannes Døberens (d-Johannes) fromme levevis.

Markus og Matthæus er de eneste, der nævner, at d-Johannes' tilhængere indrømmer deres synder.

Markus omkring år 70	Matthæus omkring år 95	Lukas omkring år 95	e-Johannes omkring år 110
Profeten Esaja sagde at der skulle komme en og råbe i ørkenen og bane vejen for Herren. Sådan kom Johannes Døber, han prædikede om dåb og tilgivelse.	Profeten Esaja sagde at der skulle komme en og råbe i ørkenen og bane vejen for Herren	Da Herodes var fyrste i Galilæa prædikede Johannes i omegnen af Jordan om dåb og tilgivelse. Det er som profeten Esajas skrev: Der skal komme en og råbe i ørkenen og bane vejen.	Præster fra Jerusalem spurgte Johannes hvem han var. Johannes svarede at han var den der råbte i ørkenen , som profeten Esajas havde sagt.
Alle fra Judæa og Jerusalem kom ud til Johannes. De indrømmede deres synder og lod sig døbe af ham i Jordanfloden.	Johannes var iført en klædning af kamelhår og havde et læderbælte om livet. Han levede af græshopper og vilde biers honning.		
Johannes var iført en klædning af kamelhår og havde et læderbælte om livet. Han levede af græshopper og vilde biers honning.	Alle fra Judæa, Jerusalem og omegnen om Jordan kom ud til Johannes. De lod sig døbe af ham i Jordanfloden og de indrømmede deres synder.		

d-Johannes skælder ud og prædiker

Det er kun hos Matthæus og Lukas, at d-Johannes skælder ud og kalder deltagerne øgleunger.

Og det er kun hos Lukas, at han prædiker om god opførsel.

Markus omkring år 70	Matthæus omkring år 95	Lukas omkring år 95	e-Johannes omkring år 110
	Johannes kalder deltagerne øgleunger og siger at øksen er parat til at hugge de træer om, der ikke giver god frugt.	Johannes kalder deltagerne øgleunger og siger at øksen er parat til at hugge de træer om, der ikke giver god frugt.	
		Johannes siger: "Den, der har to kjortler, skal dele med den, der ingen har. Og den der har mad skal gøre ligeså.	
		Til skatteopkræverne sagde han: "Opkræv ikke mere end i skal". Og til soldaterne sagde han: "I må ikke mishandle eller udplyndre nogen. I må nøjes med jeres løn."	

Den, der kommer, er stærkere

Alle 4 lader d-Johannes sige, at der kommer en, der er stærkere end ham selv.

Alle fire siger, at han vil "døbe med Helligånd" (e-Johannes dog først på næste side).

Matthæus og Lukas siger, at det er "Helligånd og ild".

Mattæus og Lukas siger, at han, der kommer, vil brænde det, der ikke kan bruges.

Markus omkring år 70	Matthæus omkring år 95	Lukas omkring år 95	e-Johannes omkring år 110
Han sagde: Efter mig kommer han, der er stærkere end mig. Jeg er end ikke værdig til at bøje mig ned og løse remmen på hans sko. Jeg har døbt jer med vand, men han skal døbe jer med Helligånd .	Jeg døber jer med vand, men han som kommer efter mig er stærkere end jeg. Og jeg er ikke værdig til at tage hans sko af. Han skal døbe jer med Helligånd og ild.	Folk troede at Johannes var den frelser de ventede på, men Johannes sagde: Jeg døber jer med vand, men han kommer som er stærkere end jeg. Jeg er ikke værdig til at løse remmen på hans sko. Han skal døbe jer med Helligånd og ild.	De spurgte Johannes hvorfor han døpte folk. Han svarede: Jeg døber kun med vand, men midt iblandt jer, står han der kommer efter mig - og hvis skønt jeg ikke er værdig til at løsne. Dette skete i Betania på den anden side af Jordan, hvor Johannes opholdt sig og døpte.
	Johannes siger at han, der kommer vil rydde op og brænde det, der ikke kan bruges.	Johannes siger at han, der kommer vil rydde op og brænde det, der ikke kan bruges.	

Dåb og vidnesbyrd

Her er der stor forskel. D-Johannes' rolle bliver mindre og mindre betydningsfuld.

D-Johannes har den største rolle hos Markus og den mindste hos e-Johannes.

Hos Markus døber d-Johannes Jesus.

Hos Matthæus siger d-Johannes, at det burde være Jesus, der skulle døbe d-Johannes, men Jesus overtaler d-Johannes til at døbe sig.

Hos Lukas bliver alle døbt. Der står ikke noget om, hvem der døpte Jesus.

Hos e-Johannes vidner d-Johannes om Jesus, men døber ham ikke.

De 3 første lader himlen åbne sig efter dåben, og de lader en stemme sige, at Jesus er Guds søn.

Hos e-Johannes står det direkte, at Jesus er den, der døber med Helligånd.

Markus omkring år 70	Matthæus omkring år 95	Lukas omkring år 95	e-Johannes omkring år 110
Jesus kom fra Nazaret i Galilæa.	Jesus fra Galilæa kommer til Johannes for at blive døbt. Johannes siger til Jesus, at det burde være Jesus, der døpte Johannes. Men Jesus siger at han vil døbes af Johannes for at opfylde profetien.		Den næste dag så Johannes Jesus komme og sagde at Jesus var "Guds lam" og at Johannes var der for at vidne om Jesus.
Jesus bliver døbt af Johannes. Da han stiger op af vandet så han himlene skilles ad og han så Ånden dale ned over sig som en due. Og der lød en røst fra Himlene "Du er min søn, den elskede, i dig har jeg velbehag"	Men da Jesus var blevet døbt, steg han straks op af vandet og himlene åbnede sig og Guds Ånd dalede ned som en due og kom over ham. Der lød en røst fra Himlene: "Denne er min søn, den elskede, i ham har jeg velbehag"	Alle blev døbt, da Jesus også blev døbt åbnede Himlen sig mens han bad og Helligånden dalede ned over ham som en due. En røst lød fra Himmelen: "Du er min søn, den elskede, i dig har jeg velbehag."	Johannes vidnede: "Jeg har set Ånden dale ned fra Himmelen som en due, og den blev over ham. Han er den, der døber med Helligånd. "

Jesus i ørkenen i 40 dage

De 3 første skriver om Jesus i ørkenen.

Matthæus og Lukas går i detaljer og fremhæver, at Jesus er Guds søn.

Markus omkring år 70	Matthæus omkring år 95	Lukas omkring år 95	e-Johannes omkring år 110
Straks derefter driver Ånden ham ud i ørkenen. Og han var i ørkenen i 40 dage og blev fristet af Satan.	Derefter blev Jesus af Ånden ført op i ørkenen for at fristes af djævelen. Og da han havde fastet i 40 dage blev han meget sulten. Djævelen kom og sagde 1. at hvis han var Guds søn, så kunne lave sten til brød 2. han kunne kaste sig ud fra toppen af templet og beordre engle til at gribe sig. 3. han kunne blive verdens hersker, hvis han ville tilbede djævelen. Men Jesus sagde til ham "Vig bort Satan! Du skal tilbede Herren din Gud og tjene ham alene". Så forlod Djævelen ham.	Jesus vendte tilbage fra Jordan, fyldt af Helligånden og blev ude i ørkenen i 40 dage. Han spiste intet og blev meget sulten. Djævelen sagde: 1. at hvis han var Guds søn kunne han lave sten til brød 2. han kunne blive verdens hersker, hvis han ville tilbede djævelen 3. han kunne kaste sig ud fra toppen af templet og beordre engle til at gribe sig. Jesus sagde: "Du må ikke friste Herren din Gud". Så forlod djævelen ham en tid.	
og han levede blandt de vilde dyr, men englene tjente ham.	Engle kom til ham og tjente ham.		

Konklusion af sammenligning

Matthæus og Lukas har bibeholdt Markus' fortælling, men de har gjort Jesu rolle større og d-Johannes' rolle mindre.

E-Johannes har sin helt egen udgave.

Alle er enige om, at d-Johannes siger, der kommer en, der er stærkere end ham selv. Matthæus og Lukas lader det skinne igennem, at denne person er Jesus. E-Johannes siger det direkte.

D-Johannes' rolle som døber er stærkest hos Markus, bliver mindre hos Matthæus og Lukas, før den bliver lillebitte hos e-Johannes.

Meningen er, at Jesus er Guds søn

Det er tydeligt, at alle 4 forfattere gør sig større umage med at fortælle en god nyhed end på at have styr på de historiske begivenheder.

Johannes Døberen var berømt og respekteret for sit virke som døber. Efter hans død fortsatte hans disciple med at døbe i hans navn. Nogle af dem troede, at han var messias - der var endda nogen, der troede, at Johannes ville genopstå fra de døde.

De oprindelige tilhørere har sandsynligvis hørt om Johannes Døberen. Måske var der ligefrem nogle af Johannes' disciple blandt tilhørerne. Det er derfor et vigtigt budskab, at Jesus var stærkere end Johannes - og at Johannes vidner om, at Jesus er Guds søn.

Udvikling fra et jordisk til et himmelsk "Guds rige"

På Johannes Døberens tid betød betegnelsen "Guds søn", at vedkommende var en person besat af fanatisk tro på, at Gud havde givet Israel til jøderne - og at vedkommende ville kæmpe for at indføre Guds rige i Israel.

Der sker en kraftig udvikling i løbet af de 80 år, der går fra d-Johannes døbte i Jordanfloden til, e-Johannes skrev om begivenheden.

På e-Johannes tid var tilhørerne til myten om Jesu dåb borgere i Romerriget - de fleste var ikke interesseret i jødiske forhold. De var interesseret i en åndelig virkelighed. For dem var Guds rige ikke Israel. Guds rige var noget åndeligt eller noget, man oplevede efter døden.

For dem var den gode nyhed, at Jesus var Guds søn - som i far og søn - og at troen på Jesus ville hjælpe dem ind i Guds rige.

Mytens succes

KORT FORTALT

1. **Johannes Døberen bliver kun husket for at “bane vejen” for Jesus. Og for at hans hoved blev bragt på et fad.**
2. **Ideen med at døbe blev en stor succes.**
3. **Dåben er et af kirkens vigtigste ritualer.**

I dag huskes Johannes Døberen mest for, at hans hoved blev bragt på et fad. Det er en spændende myte. Den lyder sådan her:

- Johannes Døberen sagde til Kong Herodes Antipas, at han ikke måtte gifte sig med sin svigerinde, Herodias.
Det blev Herodias så sur over, at hun fik sin datter Salome til at hjælpe sig.
- Kongen så Salome danse og blev så betaget af hendes dans, at han lovede hende hvad som helst som belønning.
- Salome ønskede sig Johannes Døberens hoved på et fad.
Kongen var ked af sit løfte, men holdt sit ord.

Myten, om hvordan Johannes Døberen døbte Jesus, var vigtig for tilhængerne af Jesus i det første århundrede. De ville fortælle tilhørerne, at Jesus var vigtigere end Johannes. Det var en vigtig historie, når man diskuterede med Johannes Døberens tilhængere. Men myten havde kun stor betydning for dem, der havde hørt om Johannes Døberen, og som gik op i forholdene i Israel.

Efterhånden som kristendommen udviklede sig, var det andre myter og diskussioner, der blev vigtige.

Mytens ritualer og udstyr

Dåben er et af de vigtigste ritualer for de kristne, men fortællingen om Jesu dåb bliver ikke genopført som et skuespil i kirken.

De kristne har lige fra starten brugt dåb som indvielse til deres fællesskab. Først blev det brugt til voksne, men efterhånden blev det de kristnes børn, der blev døbt.

Oprindeligt blev man dyppet helt ned under vandet. I en kold kirke ved vintertid har det været en barsk omgang for et lille barn. I dag kan præsten nøjes med at hælde lidt vand på barnets hoved.

At dåben er vigtig kan man se i kirkerne. Der er et fint kar til formålet i kirken - en døbefont.

Her kommer en forklaring på, hvad ritualer er og på dåbens betydning blandt de andre ritualer.

Ritualer findes i alle religioner. Ordet ritual kommer af det latinske ritus og betyder "formel praksis". Det vil sige, at det er et skuespil med meget faste regler.

Et ritual er en handling, hvormed man kontakter Gud. Ritualer kan være "private", altså noget man gør for sig selv, eksempelvis beder aftenbøn. Og ritualer kan være offentlige og foregå i kirken.

Mange af de ritualer, som vi kender i kristen version, findes i andre religioner.

Når man går fra en tilstand til en anden, er der tit et ritual, et overgangsritual. Når man bliver gift, går man fra ugift til gift. Når man bliver begravet, går man fra levende til død. Og når man bliver døbt, går man fra at være udenfor til at være inden for hos de kristne.

Ritualerne hænger ofte sammen med en myte, historien bag ritualet, som forklarer, hvordan ritualet er med til at opretholde forbindelsen med Gud og dermed bevare verdensordenen.

En religion vil ofte afspejle den kultur, den hænger sammen med. I et landbrugssamfund er ritualerne ofte knyttet til såning/forår og høst/efterår. Her er der ofte myter om, at guden dør og bliver lagt i jorden, når der sås - og at guden genopstår, når kornet spirer og kommer op af jorden. Et samfund, der lever af fiskeri, vil have guder og ritualer knyttet til havet.

Da de første kristne menigheder opstod efter Jesu død, fik man behov for fælles ritualer. Man afholdt dåb, nadver og fælles gudstjeneste. Nadveren og dåben har lige fra starten været blandt de vigtigste kristne ritualer.

Nadveren er et ritual med gentagelse af det sidste måltid, Jesus spiste sammen med sine disciple. De kristne kan opleve en direkte forbindelse med Jesus, når de "spiser" hans kød og "drikker" hans blod under nadveren. De tror, at nadveren hjælper dem til at få tilgivet deres synder.

Der var ingen faste regler i starten, og de første menigheder var ofte meget forskellige. Dette skyldes, at nogle af de kristne havde troet på Jødedommen, mens andre kunne være romere og tro på andre religioner. Dette gav problemer i oldkirken. Hvem var de "rigtige" kristne, hvad var de rigtige ritualer, og på hvilken måde skulle de udføres?

De første tilhængere var jøder, og de ville holde Moseloven. I Moseloven står, at mænd skal omskæres. Skulle nye tilhængere, der ikke var jøder, omskæres, som der står i Moseloven?

Da Jesus blev henrettet, overtog hans bror, Jakob, ledelsen. Jakob havde tilnavnet den retfærdige (på engelsk "James the just"). Jakob var med til at beslutte, at ikke-jøder slap for at blive omskåret, når de ville være kristne.

Ypperstepræsten dømte Jakob til døden ved stening omkring år 62. Efter Jerusalems ødelæggelse i 70 var der ingen kristne ledere

tilbage, der havde kendt Jesus. Hvem skulle nu afgøre, hvad der var rigtigt og forkert?

Det tog mange hundrede år at blive enige om, hvad der var de rigtige ritualer.

I 380 bliver kristendommen statsreligion i det romerske rige. De ritualer, der foregår i kirken, formidlede Guds nåde til mennesket, og man skulle i kirke for at blive frelst.

Man lavede faste regler for de 7 ritualer, som gav Guds nåde og kaldte dem sakramenter. Der er stadigvæk 7 sakramenter i den katolske kirke: 1) Dåb, 2) konfirmation, 3) nadver, 4) bod/skrifte, 5) bryllup, 6) "den sidste olie" (forberedelse til døden) samt 7) indvielse til præst, hjælpepræst og biskop.

Folkekirken i Danmark er protestantisk og tilhører det, man kalder den evangeliske kirke. I modsætning til den katolske kirke har den kun 2 sakramenter, dåb og nadver. Hvor dåben er et engangs-ritual, er nadveren noget, man kan deltage i igen og igen.

Healing

Historisk baggrund

Side 46

Før myterne

Side 49

Jesus uddriver dæmoner

Side 50

Jesus helbreder med spyt

Side 52

Jesus helbreder spedalske

Side 54

Jesus genopliver en død mand

Side 56

Teksterne set sammen

Side 59

Myternes succes

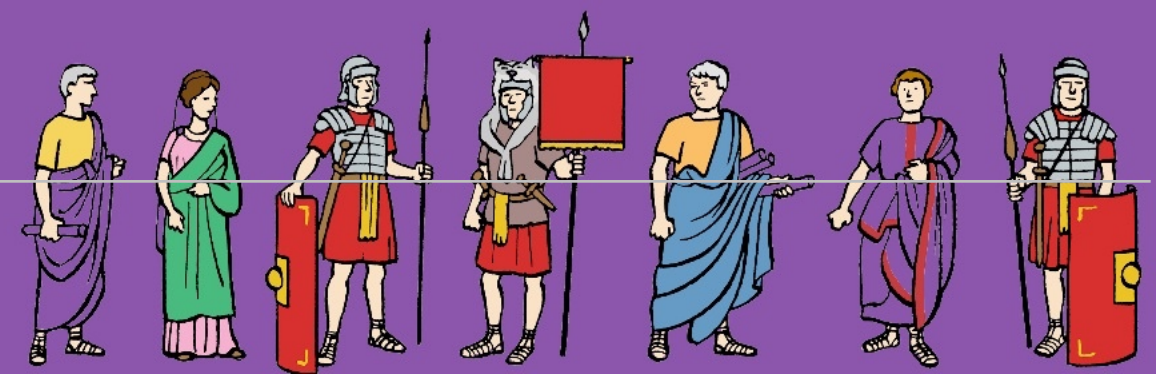
side 61

Myternes ritualer og udstyr

Side 64

Historisk baggrund

Helbredelse ved healing bliver betragtet som noget fup af mange moderne mennesker. Men det handler ikke om, hvad vi tror i dag. Det handler om, hvordan man så på healing i det første århundrede af vores tidsregning.

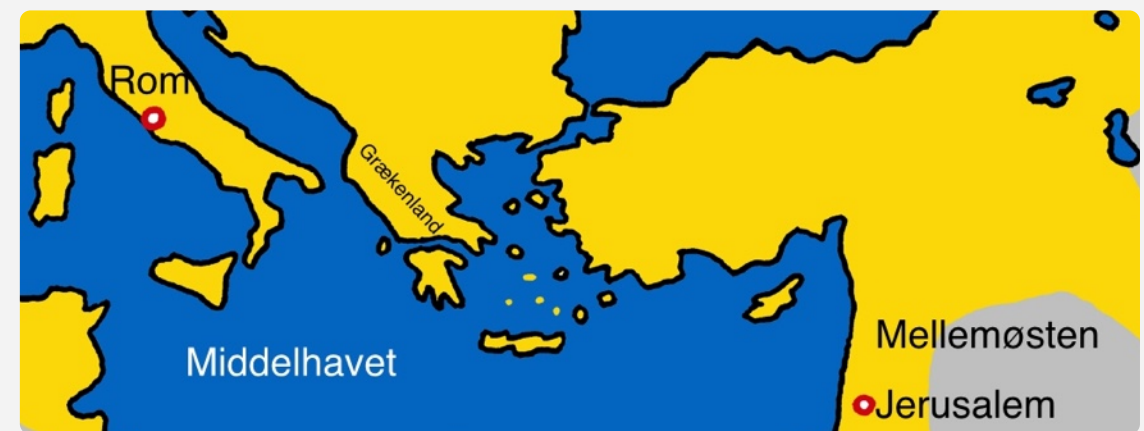
Rom: Pruttegud, kloaker og læger

Selvom romerne troede på mange forskellige guder og en del andre ting, som vi kalder overtro - så havde romerne godt styr på at bevare sundhed og på at forebygge sygdomme. Vi synes, det er morsomt, at de havde en toiletgud, Crepitus, der også var gud for prutter. Ham var der ingen, der dyrkede: Men der var andre, hvor man kunne ofre til gudinden for kloaker, Cloacina.

Rom så sundhed som en offentlig opgave. Man havde rent, rindende vand og offentlige badeanstalter. Rom havde et stort og velfungerende kloaknet. Kloaker er meget vigtige, når man vil forebygge sygdomme, for bakterier trives rigtig godt i lort.

Til sammenligning blev Londons og Berlins kloaker først bygget omkring 1870 - og Københavns kloaker var færdige i 1903. Rom var omkring 2.000 år forud for os på det punkt.

Illustration 3.1 Forskellige syn på mirakuløse helbredelser

I Rom og Grækenland syntes man, helbredelse ved healing var fup og fiduser. I Mellemøsten og Israel blev det derimod betragtet som noget reelt og dagligdags.

Kloakker er opkaldt efter den romerske gudinde Cloacina, der også var gudinde for samleje, velvære og afløb.

Romerne byggede videre på græsk lægekunst. Lægen stillede en diagnose og anbefalede behandling, hvor der kunne indgå urter, hvile eller ændring i livsstil. Selvom man ikke kendte til bakterier, kogte lægen sin skalpel og pincet i vand inden brug - og han brugte eddike til at rense sår med. Nogle af de romerske lægers redskaber og metoder bruges den dag i dag af danske læger.

Jødernes troede, at sygdomme kom fra dæmoner - det mente de romerske læger var noget overtroisk vås.

Jerusalem: Guds straf og dæmoner

I dag tror de fleste, at man skal gå til lægen, når man er syg. Det er, fordi man tror på lægevidenskab og apotekets medicin. Man tror, at sygdom skyldes bakterier, virus eller forkert livsstil.

Sygdom var Guds straf, troede jøderne den gang. Eller også var man syg på grund af de dæmoner, der boede i en.

Måske synes du, det kan være lige meget, om man er angrebet af bakterier eller dæmoner - for man kan jo ikke se dem alligevel. Men der er forskel på den kur, man skal tage. Bakterierne bliver ordnet af kroppen selv - eller ved hjælp af medicin. Men dæmoner skal drives ud af en, der får hjælp af Gud - præsten i templet.

Præsterne i templet

Hvis du var spedalsk eller led af en anden alvorlig sygdom, var du "uren". Kvinder, der havde født, og kvinder med menstruation var også urene.

Urene måtte ikke komme i kontakt med andre - de skulle først renses. I alvorlige tilfælde skulle man renses af en præst, og det kunne blive både dyrt og besværligt.

Hvad synes du om denne opskrift på at rense spedalske?

Opskriften står i Bibelens 3. Mosebog, kapitel 14.

Rense en spedalsk

Hvis du var spedalsk og havde penge nok, kunne du følge denne recept:

1. Du går hen til præsten med to rene fugle, cedertræ, fint rødt garn og nogle rensende urter.
2. Præsten ofrer den ene fugl og dypper garnet, urterne og den anden fugl i blodet. Præsten stænker blodet på dig og slipper den levende fugl fri.
3. 7 dage senere barberer du alt dit hår af - også øjenbrynene - og tager et bad.
4. 8. dag går du til præsten med 3 fejlfri lam, det fineste mel og olie.
5. Præsten tager dine ting og laver et brandoffer til Gud med det ene lam. Præsten tager blod fra lammet og smører det på din højre øreflip, din højre tommelfinger og på din højre storetå. Og præsten stænker olie på dig 7 gange.

Nu er du ren og fri for synd. Nu må du være sammen med andre og deltage i gudstjeneste i templet.

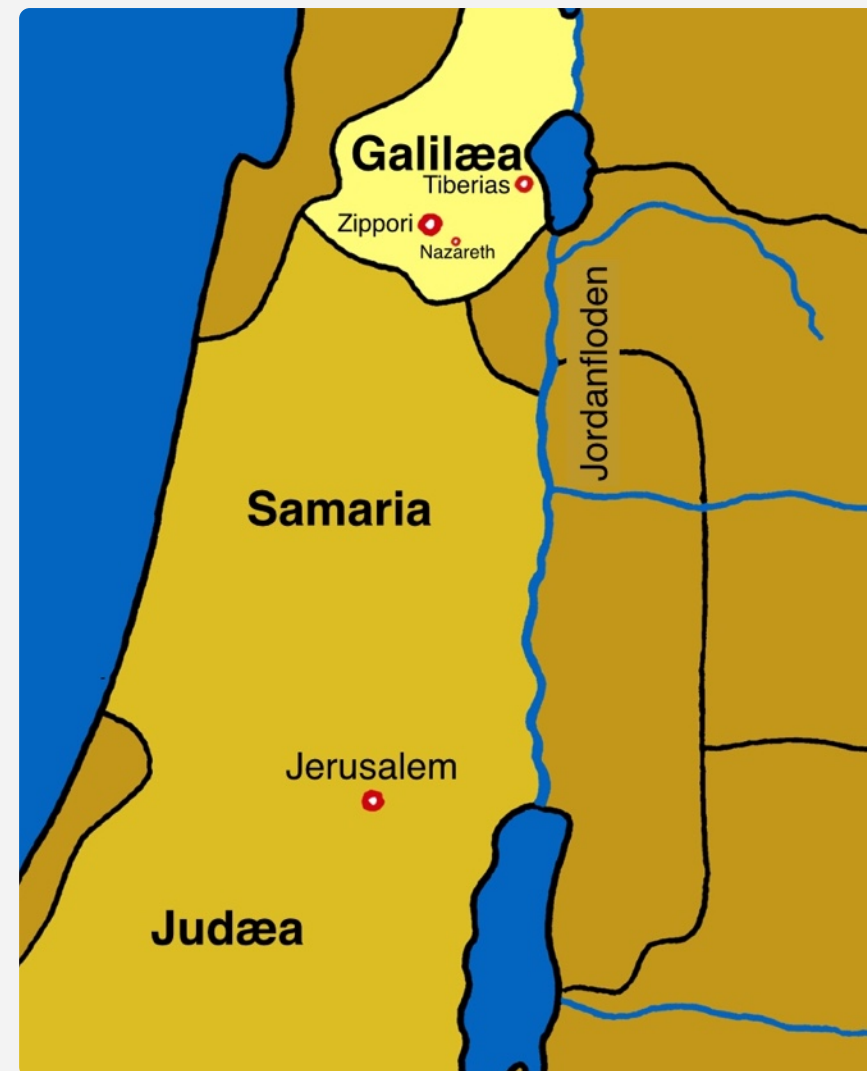
Healere og helbredere tjente penge

Det var ikke alle, der respekterede præsternes monopol på renselse. I Galilæa var det lige så accepteret at være healer, som det var at være bygningsarbejder.

Healerne rejste rundt og tjente deres penge ved at drive dæmoner ud, og vi kender navnene på de mest berømte:

- Eleazar brugte amuletter og besværgelser. Han hev dæmoner ud gennem næsen på den syge.
- Rabbi Simon ben Yohai drev dæmoner ud ved at sige dæmonens navn.
- Nord for Israel var Apolonius fra Tyana måske den mest berømte healer. Man sagde, at han helbredte lamme og blinde - og at han havde opvækket en død pige.

Illustration 3.2 Galilæa lå langt fra Jerusalem

Præsternes magt var størst i Jerusalem. Man havde mindre respekt for Jerusalems ypperstepræst i Samaria og Galilæa.

Jesus helbredte gratis

Både tilhængere og modstandere af Jesus beskriver hans helbredelser.

Jesu helbredelser bliver beskrevet på samme måde, som man beskrev de andre healere: han brugte spyt og besværgelser, og han gav dæmonerne ordre til at forlade de syge.

Der var dog 3 forhold, der gjorde Jesus anderledes end de almindelige healere:

1. Jesus gjorde det gratis.
2. Jesus kritiserede præsterne.
3. Jesus brugte sine helbredelser til at skabe opmærksomhed om Guds rige.

Før myterne

Evangelierne siges at være skrevet af Markus, Matthæus, Lukas og Johannes.

Alle 4 skriver, at Jesus lavede mirakuløse helbredelser.

Men de er uenige om, hvor vigtigt det er, og hvor mange helbredelser han lavede.

I dette kapitel kan du læse 4 fortællinger - de bygger på myterne, der står med fed i oversigten.

Markus 1,23 betyder 1. kapitel, vers 23 i Markusevangeliet.

Markus bruger 1/3 af sit evangelium på Jesu helbredelser.

Johannes skriver kun om 3 af dem.

	Markus	Matthæus	Lukas	Johannes
Jesus helbredte en mand der var besat af en dæmon	1,23		4,33	
Jesus helbredte Simons svigermor og mange andre syge	1,29	8,14	4,38	
Jesus helbredte den spedalske	1,40	8,2	5,12	
Jesus helbredte den lamme	2,2	9,2	5,18	
Jesus helbredte manden med den visne hånd	3,1	12,9	6,6	
Jesus helbredte dæmonbesatte ved gadareneres egn	5,1	8,28	8,26	
Jesus bragte Jairus' datter tilbage fra døden	5,22	9,18	8,41	
Jesus helbredte en kvinde, som rørte ham	5,25	9,22	8,43	
Jesus helbredte en kananæisk kvindes datter	7,25	15,22		
Jesus helbredte den døve og stumme mand	7,32			
Jesus helbredte en blind mand	8,22			9,3
Jesus helbredte en dæmonbesat søn	9,14	17,14	9,37	
Jesus helbredte en blind tigger udenfor Jeriko	10,46	20,29	18,35	
Jesus helbredte officerens tjener		8,5	7,1	
Jesus helbredte 2 blinde		9,27		
Jesus helbredte den stumme og dæmonbesatte		12,22	11,14	
Jesus bragte enkens søn tilbage fra døden			7,12	
Jesus helbredte en kvinde for hendes sygdom			13,10	
Jesus helbredte ti spedalske			17,11	
Jesus helbredte den lamme ved dammen				5,5
Jesus bragte Lazarus tilbage fra døden				11,1

Jesus uddriver dæmoner

Disse 2 helbredelser er fundet i Markusevangeliet kapitel 1 og i Lukas kapitel 4. Johannes skriver ikke om dem. Matthæus skriver om helbredelse nr. 2. i sit 8. kapitel.

Fortæller: Efter Johannes Døberen var blevet arresteret, gik Jesus til Galilæa, op til Kapernaum, hvor han fik sine første disciple, de 2 fiskere Simon og Andreas.

Jesus: I dag er det lørdag. Kom, jeg vil tale i synagogen.

Fortæller: Da Jesus underviste i synagogen, blev tilhørerne forundrede.

Tilhører: Hvem er den mand? Han taler så sikkert og overbevisende. Han taler meget bedre end de skriftkloge.

Fortæller: Lige i det øjeblik skete der noget mærkeligt. En af tilhørerne var besat af en dæmon - og dæmonen begyndte at råbe.

Dæmonbesat mand: (Råber) Arrgh! Hvad har vi med dig at gøre, Jesus fra Nazareth! Er du kommet for at ødelægge os? Jeg ved, hvem du er: Guds hellige!

Jesus: (truer ad dæmonen) Ti stille, og gå ud af ham!

Illustration 3.3 Jesus opholder sig i Kapernaum

Jesus fik sine første tilhængere blandt fiskerne.

Dæmonbesat mand: (ruller rundt på gulvet og råber) Arrgh! (lidt efter sætter han sig op og smiler) Nu er jeg fri!

Tilhører: Hvor er han stærk! Han har drevet dæmonen ud. Det vil jeg fortælle til alle mine venner!

Fortæller: Og rygtet om Jesus kom straks ud overalt i hele Galilæa.

Fortæller: Da de var kommet ud af synagogen, gik de hjem til Simon og Andreas' hus.

Simon: Min svigermor er syg. Kan du ikke hjælpe hende?

Jesus: (Går hen og tager den syge i hånden) Rejs dig op, din feber er væk nu.

Svigermor: Tak, jeg er helt frisk nu. Hvad kunne I tænke jer? Lidt at spise og drikke?

Fortæller: Da det blev aften, og solen var gået ned, kom folk hen til ham bærende på alle de syge og besatte.

Svigermor: Kom og se, de kommer med alle de syge!

Simon: Rygtet må ha' bredt sig.

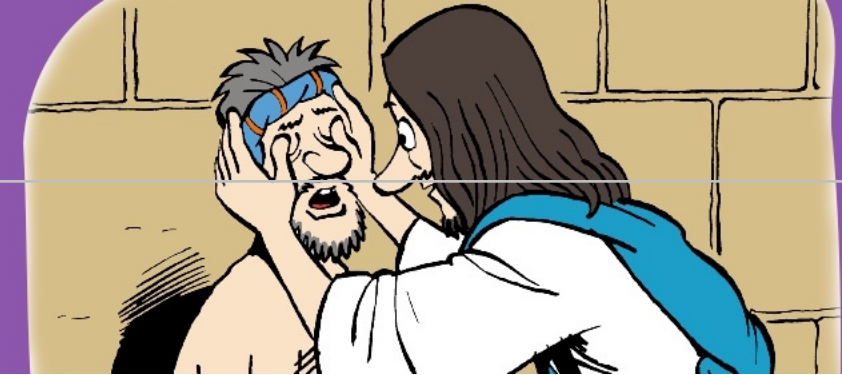
Fortæller: Han helbredte mange, der led af forskellige sygdomme, og uddrev mange dæmoner. Men han tillod ikke dæmonerne at sige noget, for de vidste, hvem han var.

Illustration 3.4 Jesus uddriver en dæmon

Jesus helbreder med spyt

Disse to helbredelser er fundet i Markusevangeliet kapitel 7 og 8, og den 2. helbredelse er med hos Johannes i kapitel 9. Matthæus og Lukas skriver ikke om dem.

Fortæller 1: De opholdt sig øst for Jordanfloden, og en gruppe kom hen til Jesus.

Mand: Min ven er døv og har svært ved at tale. Vil du lægge din hånd på ham?

Fortæller 2: Jesus tager den døve mand væk fra de andre, stikker sine fingre i hans ører, spytter og rører ved hans tunge. Kikker op mod himlen og sukker og siger til manden...

Jesus: Effatha! Luk dig op!

Fortæller 1: Og straks lukkede hans ører sig op, og det bånd, der bandt hans tunge, blev løst, og han kunne tale rigtigt.

Illustration 3.5 Jesus er øst for Jordanfloden

Han er blandt fattige fiskere.

Fortæller 2 : Så kom de til Betsajda. Og folk førte en blind hen til ham, og de bad ham om at røre ved ham.

Fortæller 1: Han tog den blinde ved hånden og førte ham uden for landsbyen, og han spyttede på hans øjne og lagde hænderne på ham.

Jesus: Kan du se noget?

Den blinde: (åbner øjnene) Jeg kan se mennesker, for jeg ser nogle, som ligner træer, men de går omkring.

Fortæller 2: Så lagde Jesus igen hænderne på mandens øjne, og nu så han klart, og han var helbredt og kunne skelne alting tydeligt.

Illustration 3.6 Jesus helbreder en blind

Jesus helbreder spedalske

Her kommer to helbredelser. Den første er fundet i Markus (1), Matthæus (8) og Lukas (4). Den anden er fundet i Lukas (17). Hvad er forskellen? Hvor er Jesus stærkest?

Fortæller: Ganske tidligt, mens det endnu var helt mørkt, stod Jesus op, og han gik ud til et øde sted og bad dér. Simon og de andre skyndte sig efter ham.

Simon: Alle leder efter dig. Skal du ikke helbrede dem?

Jesus: Lad os gå andre steder hen, til de andre landsbyer heromkring, så jeg også kan prædike dér; det er derfor, jeg er draget ud.

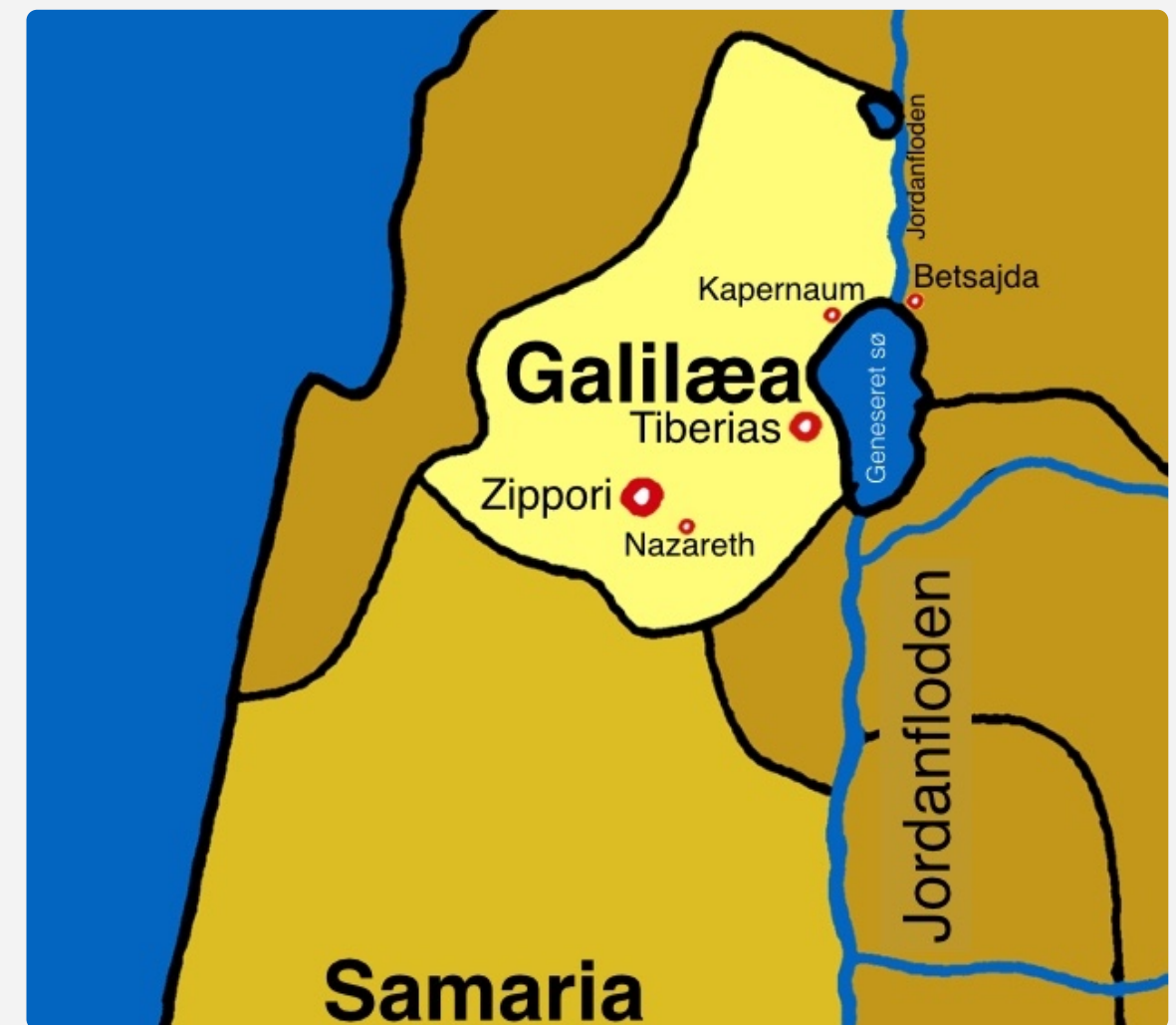
Fortæller: Så drog han rundt og prædikede i deres synagoger i hele Galilæa og uddrev dæmonerne. Da kom der en spedalsk hen til Jesus og faldt på knæ foran ham.

Spedalsk: Hvis du vil, kan du gøre mig ren.

Jesus: (rækker hånden ud og rører ham) Jeg vil, bliv ren!

Spedalsk: Jeg er ren! Det skal alle høre!

Illustration 3.7 Jesus går rundt i hele Galilæa

Han besøger de små fattige byer i Galilæa - ikke Zippori og Tiberias - før han går mod Jerusalem.

Jesus: (skælder ud)

Du må ikke sige det til nogen. Gå hen og bliv undersøgt af præsten, så han kan se, du er ren. Og giv præsten de offergaver, man plejer at give for at blive renset.

Fortæller: Men manden gik ud og fortalte vidt og bredt om sin helbredelse, så Jesus ikke længere kunne gå åbenlyst ind i nogen by, men måtte blive udenfor på øde steder. Alligevel blev folk ved med at komme til ham alle vegne fra.

Illustration 3.8 Jesus helbreder 10 spedalske

Hos Lukas (17) behøver Jesus ikke røre ved de syge. På afstand helbreder han 10 spedalske på en gang.

Fortæller: Da Jesus gik mod Jerusalem, fulgte han grænsen mellem Samaria og Galilæa. Da han var på vej ind i en landsby, mødte han 10 spedalske.

Spedalsk: (råber på afstand) Jesus, Mester, forbarm dig over os!

Jesus: Gå hen og bliv undersøgt af præsterne!

Fortæller: Mens de var på vej derhen, blev de rene. Men én af dem, en samaritaner, vendte tilbage, da han så, at han var blevet helbredt.

Spedalsk: (kaster sig for Jesu fødder) Tak! Jeg vil takke Gud af hele mit hjerte!

Jesus: Var der ikke 10, der blev rene? Hvor er de 9? Er det kun denne fremmede, der er vendt tilbage for at give Gud æren? Stå op og gå herfra! Din tro har frelst dig.

Jesus genopliver en død mand

Denne helbredelse er fundet i Johannes, kapitel 11. Johannes kan være svær at forstå.

Markus, Matthæus og Lukas skriver ikke om den.

Fortæller: Lazarus fra Betania var syg. Hans søstre Martha og Maria sendte besked til Jesus.

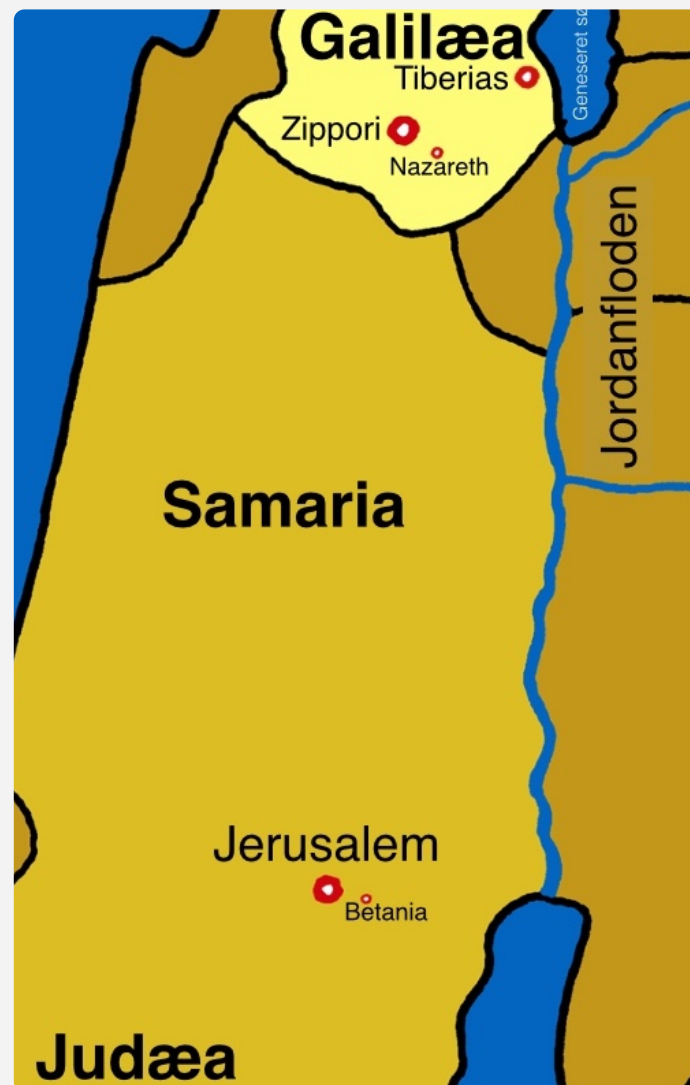
Discipel: Der er kommet besked fra Martha og Maria: “Herre, den, du elsker, er syg”.

Jesus: Den sygdom er ikke til døden. Han er syg, så Guds søn kan vise Guds herlighed.

Fortæller: Jesus elskede Martha, Maria og Lazarus. Da han nu hørte, at Lazarus var syg, blev han endnu to dage dér, hvor han var; først derefter sagde han til disiplene...

Jesus: Lad os tage tilbage til Judæa.

Illustration 3.9 Jesus er i Betania, tæt på Jerusalem

Discipel: Rabbi, jøderne har lige villet stene dig, og så vil du derhen igen?

Jesus: Har dagen ikke tolv timer? Den, der vandrer om dagen, snubler ikke, for han ser denne verdens lys. Men den, der vandrer om natten, snubler, for lyset er ikke i ham. Vor ven Lazarus sover, men jeg går hen og vækker ham.

Discipel: Herre, hvis han sover, kommer han sig.

Fortæller: Jesus havde talt om hans død, men de andre mente, at han talte om almindelig søvn.

Jesus: Lazarus er død. Og for jeres skyld er jeg glad for, at jeg ikke var der. Nu vil I komme til at tro på mig. Men lad os gå hen til ham.

Discipel: (til de andre disciple) Lad os gå med, så vi kan dø sammen med ham.

Fortæller: Da Jesus kom til Betania, fik han at vide, at Lazarus allerede havde ligget fire dage i graven. Mange jøder var kommet ud til Martha og Maria for at trøste dem i sorgen over deres bror. Da nu Martha hørte, at Jesus var på vej, gik hun ud for at møde ham; men Maria blev siddende inde i huset.

Martha: Herre, havde du været her, var min bror ikke død. Men selv nu ved jeg, at hvad du beder Gud om, vil Gud give dig.

Jesus: Din bror skal opstå.

Martha: Ja, jeg ved, at han skal opstå ved opstandelsen på den yderste dag.

Jesus: Jeg er opstandelsen og livet; den, der tror på mig, skal leve, selvom han dør. Og enhver, som lever og tror på mig, skal aldrig i evighed dø. Tror du det?

Martha: Ja, Herre, jeg tror, at du er Kristus, Guds søn, ham som kommer til verden.

Fortæller: Martha gik tilbage og kaldte ubemærket på sin søster Maria.

Martha: Mesteren er her og kalder på dig.

Fortæller: Jesus var endnu ikke kommet ind i landsbyen men var stadig dér, hvor Martha havde mødt ham. Jøderne, som var inde i huset hos Maria for at trøste hende, så, at hun hurtigt rejste sig og ville ud; de fulgte efter hende, da de mente, at hun gik ud til graven for at græde dér. Men Maria gik hen til Jesus.

Maria: (falder ned for hans fødder) Herre, havde du været her, var min bror ikke død.

Jesus: Hvor har I lagt ham?

Maria: Herre, kom og se!

Jesus: (græder) Åhh!

Jøde 1: Se, hvor han elskede ham.

Jøde 2: Kunne han, som åbnede den blindes øjne, ikke også have gjort, at Lazarus ikke var død?

Fortæller: Jesus og folkeskaren går hen til graven. Det var en klippehule, og en sten var stillet for den.

Jesus: Tag stenen væk!

Martha: Herre, han stinker allerede; han ligger der jo på fjerde dag.

Jesus: Har jeg ikke sagt dig, at hvis du tror, skal du se Guds herlighed?

Fortæller: Så tog de stenen væk.

Jesus: (ser op mod himlen og råber) Fader, jeg takker dig, fordi du har hørt mig.

Jesus: (mere afdæmpet) Selv vidste jeg, at du altid hører mig, men det var for folkeskarens skyld, at jeg sagde tak - nu kan de forstå, at du har udsendt mig.

Jesus: (råber) Lazarus, kom herud!

Fortæller: Og den døde kom ud med strimler af linned viklet om fødder og hænder og med et klæde viklet rundt om ansigtet.

Jesus: Løs ham, og lad ham gå.

Fortæller: Mange af de jøder, som havde været med og set, hvad Jesus havde gjort, kom nu til at tro på ham. Men nogle af dem sladrede til ypperstepræsten Kajfas i Jerusalem.

Illustration 3.10 Jesus helbreder en død

Teksterne set sammen

KORT FORTALT

1. Alle 4 evangelister skriver om fantastiske helbredelser.
2. Matthæus og Lukas læste Markusevangeliet og genbrugte det meste.
3. Johannes har få men lange myter om helbredelser.
4. Johannes' myter er specielle: Her bliver det repeteret igen og igen, at Jesus er Guds søn, der er på vej til sin død.

Evangelierne siges at være skrevet af Markus, Matthæus, Lukas og Johannes. Alle 4 skriver, at Jesus lavede mirakuløse helbredelser.

Men de er uenige om, hvor vigtigt det er, og hvordan det sker.

Markus synes, helbredelserne er vigtige, for han bruger 1/3 af sit evangelium på korte fortællinger om Jesu helbredelser.

Markus beskriver Jesus, som andre helbredere fra den tid er blevet beskrevet: Jesus bruger sit spyt og kan finde på at bruge en besværgelse.

Nu er spørgsmålet: Hvorfor er historierne med spyttet ikke med hos Matthæus og Lukas? Til sammen har de ellers alle historierne med fra Markus...

Hvem har kopieret hvem?

Man kan sagtens forestille sig, at Matthæus og Lukas har kopieret Markusevangeliet: De har sprunget de pinlige og dårlige episoder over, og de har i stedet tilføjet et par ekstra helbredelser, ligesom de blandt andet har tilføjet den gode historie om, at Jesus blev født af en jomfru.

Men hvis det var omvendt, så Markusevangeliet var en kopi af Matthæus og Lukas, ville det betyde, at Markus skulle have tilføjet de "dårlige" episoder. Men hvorfor har han tilføjet så lidt? Og kan man virkelig forestille sig, at Markus har skrottet Jesu fødsel og de vise mænd fra Østen, bare for at tilføje de to spytte-

helbredelser? Nej - den eneste fornuftige forklaring på forskellene er, at Matthæus og Lukas har forbedret Markus' myter.

Der er store forskelle i beskrivelsen af Jesus. I Markusevangeliet er Jesus bare en healer, der er lidt bedre end de andre, mens Jesus er meget finere end de andre healere hos Matthæus og Lukas.

Det er derfor typisk, at når Markus fortæller, at Jesus kun helbredte "mange", så skriver Matthæus "alle lidende", mens Lukas skriver "hver enkelt". (Se selv i Markus 1,34 / Matthæus 8,16 / Lukas 4,40).

Johannes er speciel

Hos Johannes er Jesus meget, meget finere end hos Markus. Johannes har kun 3 fortællinger med helbredelser; til gengæld er de meget lange.

Myterne hos Johannes er fulde af repetitioner af, at Jesus er Guds søn, som er på vej til sin død.

Henvisninger til Bibelen i oversigten: Markus 1,40 betyder Markusevangeliet 1. kapitel, vers 40.

Helbredelserne med spyt står med fed skrift. De er ikke med hos Matthæus og Lukas

	Markus	Matthæus	Lukas	Johannes
Jesus helbredte en mand der var besat af en dæmon	1,23		4,33	
Jesus helbredte Simons svigermor og mange andre syge	1,29	8,14	4,38	
Jesus helbredte den spedalske	1,40	8,2	5,12	
Jesus helbredte den lamme	2,2	9,2	5,18	
Jesus helbredte manden med den visne hånd	3,1	12,9	6,6	
Jesus helbredte dæmonbesatte ved gadarenerne	5,1	8,28	8,26	
Jesus bragte Jairus' datter tilbage fra døden	5,22	9,18	8,41	
Jesus helbredte en kvinde, som rørte ham	5,25	9,22	8,43	
Jesus helbredte en kananæisk kvindes datter	7,25	15,22		
Jesus helbredte den døve og stumme mand	7,32			
Jesus helbredte en blind mand	8,22			9,3
Jesus helbredte en dæmonbesat søn	9,14	17,14	9,37	
Jesus helbredte en blind tigger udenfor Jeriko	10,46	20,29	18,35	
Jesus helbredte officerens tjener		8,5	7,1	
Jesus helbredte 2 blinde		9,27		
Jesus helbredte den stumme og dæmonbesatte		12,22	11,14	
Jesus bragte enkens søn tilbage fra døden			7,12	
Jesus helbredte en kvinde for hendes sygdom			13,10	
Jesus helbredte ti spedalske			17,11	
Jesus helbredte den lamme ved dammen				5,5
Jesus bragte Lazarus tilbage fra døden				11,1

Myternes succes

KORT FORTALT

1. Fortællingerne om Jesu helbredelser havde stor succes, mens han levede.
2. Efter Jesu død fik fortællingerne mindre betydning.
3. Myterne om Jesu helbredelser indgår i præstens prædiken i kirken - men de bliver ikke betragtet, som det vigtigste Jesus gjorde.

Når man ser denne overskrift i avisen: “4 myter om computerspil”, så er det starten på en artikel om det vrøvl og overtro, der har været omkring computerspil. I daglig tale betyder ordet “myte” nemlig det samme som “vrøvl og overtro”. Avisen skriver, at computerspil ikke er skadeligt men gavnligt. Så den store frygt, der har været blandt forældre og kloge hoveder, har været spildt. Det var bare myter...

Nogle myter kan have så stor succes, at de kan være skadelige - fordi de får folk til at tro på “vrøvl og overtro” i stedet for at finde ud af, hvordan tingene virkelig hænger sammen.

Har myterne om Jesu helbredelser haft så stor succes, at det har været skadeligt? Ja, det er skadeligt, hvis forældre hellere vil bede til Gud i stedet for at ringe efter lægen, når deres børn er alvorligt syge.

Det kan være svært at forstå, hvordan vrøvl og overtro kan få så stor magt. Du får noget af svaret i den lille forklaring, der kommer nu.

Helbredelse gennem Guds kraft

Jesu helbredelser havde stor betydning, mens han gik rundt i Galilæa - han fik mange tilhørere og tilhængere på grund af sine evner som helbreder.

Tilhængerne oplevede, at Jesus var den messias, de havde ventet på, fordi hans store evner som helbreder var udtryk for, at han havde Guds kraft.

Efter Jesu død var der ingen, der satte spørgsmålstegn ved, om han havde udført helbredelserne eller ej. Både tilhængere og modstandere troede, at Jesus og hans disciple havde udført helbredelser.

Modstanderne mente dog, at Jesus havde brugt magi - og det var ikke godt. Mens tilhængerne mente, Jesus havde haft sin kraft fra Gud, fordi han var Guds søn.

De første kristne troede, at man kunne få del i Guds kraft, hvis man levede et fromt liv. Og man dyrkede helgener, der havde udført mirakler. Det førte til dyrkelse af relikvier - levninger af døde helgener.

I dag er der også mange kristne, der tror på helbredelser gennem Guds kraft. Læs mere under “Myternes ritualer og udstyr” på side 70.

Det er dejligt, hvis man kan helbrede ved Guds kraft. Men det er vrøvl og overtro, hvis man hævder, at det er den eneste rigtige måde at helbrede på.

Har kristendommen hjulpet lægevidenskaben?

Mange kristne tror i dag, at kristendommen og lægevidenskaben altid har hjulpet hinanden. De vil fortælle om klostre med munke, der har brugt lægeurter og hjulpet syge.

Det er rigtigt, at kirker og klostre var de første hospitaler i Europas middelalder. Man havde håndskrevne manuskripter med sygdomme og deres behandling. Og klostrene anlagde urtegårde med de planter, der skulle anvendes.

Men samtidig har kristendommen modsat sig forandringer op igennem historien. Det var ikke muligt at få ordentlig viden om anatomi, fordi kirken forbød obduktioner. Og ny viden blev forhindret, fordi man mente, at al nødvendig viden allerede var i Bibelen og de gamle opskrifter. Det vil sige, at dengang var myterne vigtigere end videnskab - myterne havde stor succes, man troede mere på gamle autoriteter end på nye opdagelser.

Kirken har til tider nedkæmpet deres konkurrenter inden for lægekunst med hård hånd. Værst gik det ud over “heksene” - de blev brændt for at udøve magi og djævelskab.

Troen på de gamle autoriteter fik et alvorligt knæk under pestens værste hærgen i 1348-50. I middelalderens Europa døde mellem 75 og 200 millioner mennesker af pest. Da man begyndte at sætte videnskab højere end gamle autoriteter, fik lægevidenskaben bedre vilkår.

I dag er størstedelen af kristne i Danmark tilhængere af lægevidenskab. Men man kan også møde forældre, der beder til Gud, når deres børn bliver syge - i stedet for at ringe efter lægen. Og man kan møde kristne, der ønsker at slå abortlæger ihjel.

I USA og Irland er modsætningerne mellem myte og videnskab større end i Danmark. Det kan være direkte farligt at være abortlæge i nogle stater i USA.

Der er stadigvæk kampe på liv og død om, hvem der har lov til at helbrede - kamp mellem myter og videnskab.

Den barmhjertige samaritaner

Man kan møde kristne, der vil sige, at kristendommen lige fra starten af har været præget af Jesu fortælling om “den barmhjertige samaritaner”. De mener, at denne historie viser, at man brugte medicin på Jesu tid, og at Jesus siger, man skal hjælpe de syge og pleje dem.

Historien om samaritaneren er rigtig god, men der er et par andre ting i historien, der var vigtigere på Jesu tid end medicin og sygepleje. Spørgsmålet til Jesus var: “hvem er min næste?” Jesus svarede med denne historie:

En mand var på vej fra Jerusalem ned til Jeriko. Han blev overfaldet af røvere. De rev tøjet af ham, tævede og sparkede ham og lod ham ligge i vejkanten, halvdød.

En præst kom samme vej. Han så manden men gik udenom. Det samme gjorde en levit. Han kom, så manden og skyndte sig forbi. Men en samaritaner, som var på rejse, så manden og fik inderlig medfølelse med ham. Han gik hen til manden, hældte olie og vin på sårene og forbandt dem.

Så løftede han manden op på sit æsel og tog ham med til et herberg og plejede ham. Næste morgen gav han værten 2 pengestykker og sagde “sørg godt for ham. Og hvis det bliver dyrere, skal jeg nok betale dig, når jeg kommer tilbage”.

Spørgsmålet “hvem er min næste?” er vigtigt, fordi der står i Moseloven, at “man skal elske sin næste som sig selv”. Blandt rettroende jøder på Jesu tid var ens næste de jøder, der skulle med i Guds rige. Romerne var ikke deres næste men deres fjende. Og for jøderne i Jerusalem var samaritanere heller ikke deres næste. Årsagen var, at samaritanerne havde deres eget tempel i Samaria og ikke ville betale skat til ypperstepræsten i Jerusalem.

Med sin fortælling rettede Jesus en meget stærk kritik mod præsterne - for både præsten og levitten (også en præst) gik forbi uden at hjælpe. Jesus sagde altså, at samaritanerne kan man stole mere på end præsterne. Den gang, Jesus fortalte historien, havde den ikke fokus på lægekunst, sygepleje og næstekærlighed. Det er tolkninger, der er kommet ind senere og passer til, hvordan kristne opfatter verden og sig selv i dag.

Jesu fortælling om den barmhjertige samaritaner var en provokation mod ypperstepræsten i Jerusalem. Og når man husker på, at Jesus helbredte syge og dæmonbesatte - noget som kun præsterne havde lov til - så var Jesus både i ord og gerning en farlig kritiker af præstestyret.

Myternes ritualer og udstyr

KORT FORTALT

1. Der er ingen ritualer i de katolske og protestantiske kirker, der genopfører Jesu helbredelser.
2. Folkekirken i Danmark har ikke andre helbredende tjenester end bøn og forbøn.
3. Præster og prædikanter i frikirker udfører healing.
4. I mange religioner bruger man relikvier - det er rester af en helgens legeme eller ejendele. Man tror, relikvierne har en helbredende virkning.
5. Relikvier findes i den katolske kirke og den ortodokse kirke men ikke i de protestantiske kirker.
6. Relikvier findes også i buddhisme og islam.

Relikvier er udstyr, der kan helbrede

Den helbredende kraft fra Gud findes i katolske kirker i form af levninger fra døde helgener og martyrer - det man kalder relikvier (det er latin og betyder levninger).

Martyrerne blev slået ihjel, fordi de ikke ville tilbede Roms kejser og afsværge deres kristne tro. Helgener var personer, der havde levet et meget fromt liv, og som havde udført mirakler, mens de levede - eller måske var der sket mirakler efter deres død. I starten ønskede mange at blive begravet i nærheden af en helgen - de troede, det ville hjælpe deres sjæl efter døden.

Efterhånden udviklede denne tro sig til, at man ville røre ved en del af den døde helgen. Man troede, at man kunne blive helbredt ved at røre ved liget eller asken - eller en ting, der havde tilhørt helgenen.

I det 2. århundrede bliver antallet af relikvier svimlende stort, samtidig med at relikvierne bliver mere og mere fantastiske.

Kirken anbefalede officielt relikviedyrkelsen i år 787, da man besluttede, at hvert kirkealter skulle opbevare relikvier. Efterhånden fik man også relikvier af Jesus. Der var så mange kirker, der havde en splint af Jesu kors, at korset må have været stort som et hus - eller også var der nogen, der havde snydt.

Man indførte 1., 2. og 3.-klasses relikvier. 3.-klasses relikvier bestod af ting, der havde rørt ved 1.- eller 2.klasses relikvier. Her er en lille liste over berømte 1.-klasses kristne relikvier:

- Jesu sandaler (findes ikke mere)
- Levninger af Jesu disciple.
- Levninger af martyrer og helgener.

Da reformationen begyndte i 1517, angreb reformatorerne troen på helgener og relikvier, men både den romerske-katolske og den græsk-katolske kirke har bevaret relikvier og tilliden til deres kraft; selvom brugen af relikvier ikke er så omfattende, som den var før reformationen.

Mange kristne tager stadig på rejse - pilgrimsrejse - til kirker og steder med berømte relikvier.

Healing i kirken i dag

I USA er der en lang moderne tradition for kristen healing, og der er særlige TV- og radioshow's med kristne healere. I Danmark er det ikke lige så udbredt, men søger man lidt på nettet, kan man finde frikirker, "Healing Gospel" samt kurser, hvor man selv kan blive trænet i kristen healing.

Frikirker

Frikirkerne i Danmark får ikke penge af staten, og de bliver ikke kontrolleret af kirkeministeriet, ligesom folkekirken. Det betyder, at

frikirker er frie til at udforme deres gudstjenester og aktiviteter, som de vil. Derfor vil gudstjenesterne ofte opleves spontane og meget forskellige fra hinanden.

I pinsebevægelsen har de gudstjenester med sang, musik, helbredelser og deltagere, der beder højlydt til Gud, råber "halleluja" og taler i tunger. Tungetale er oftest uforståeligt, og deltagerne tror, det er Helligånden, der taler. Pinsebevægelsen har over 250 millioner tilhængere i verden - flest i Sydamerika, Afrika og Asien.

Der er meget stor forskel på, hvordan frikirkerne i Danmark tilbyder helbredelse. I nogle frikirker kan man opleve healing ved håndspålæggelse, mens de fleste frikirker tilbyder forbøn ved gudstjenester og særlige helbredelsesmøder. I nogle af kirkerne opfordrer man medlemmerne til at bede for syge i deres omgangskreds eller for dem, de møder på gaden.

Mirakler

Historisk baggrund

Side 67

Før myterne

Side 69

Vand bliver til vin

Side 70

5 brød og 2 fisk

Side 71

Jesus går på vandet

Side 73

Jesus forbander et figentræ

Side 75

Teksterne set sammen

Side 78

Myternes succes

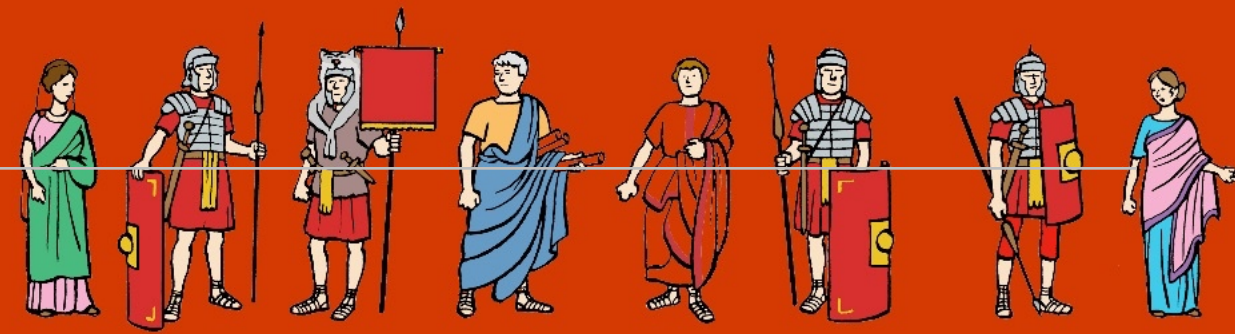
side 80

Myternes ritualer og udstyr

Side 82

Historisk baggrund

Magi og mirakler bliver betragtet som noget fup af mange moderne mennesker. Men det handler ikke om, hvad vi tror i dag. Det handler om, hvordan man så på magi og mirakler i det første århundrede af vores tidsregning.

Rom: Fup og fiduser

I den romersk-græske del af romerriget betragtede man magi og mirakler som fup og fiduser.

Man mente, at de, der udførte miraklerne, var bedragere eller tryllekunstnere, der narrede folk med deres tricks. Der var dog dødsstraf for at lave "sort magi".

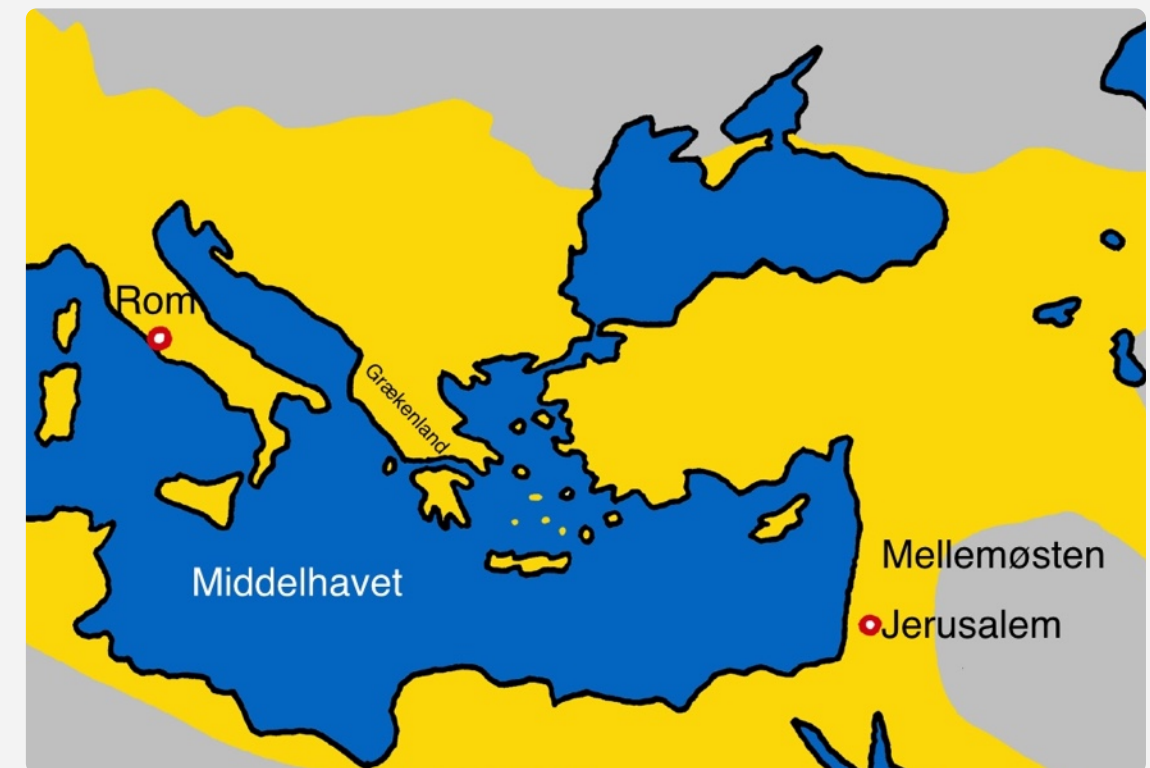
I Mellemøsten og Israel troede de fleste på magi og mirakler.

Israel: Magi eller mirakler

For os i dag er der ikke den store forskel på magi og mirakler, men i Israel blev begge dele betragtet som noget virkeligt - og som noget meget forskelligt.

Mirakler blev udført af Guds profeter og var noget godt. Magi blev udført af onde profeter og var derfor meget slemt og kunne medføre dødsstraf.

Illustration 4.1 Forskellige syn på magi og mirakler

*I Rom og Grækenland syntes man, det var fup og fiduser.
I Mellemøsten blev det betragtet som noget reelt og dagligdags.*

Guds profeter laver gode mirakler

I Israel troede man på Moses, den store profet og giver af Moseloven. Moses havde udført flere mirakler for at vise Guds magt, dengang isralitterne flygtede fra Ægypten.

Moses havde forvandlet Nilens vand til blod, og han havde skilt Det Røde Hav med sin stav, så folket kunne flygte fra Farao.

Miraklerne var tegn på, at Gud støttede Moses.

Miraklerne var “gode”, og den, der kunne udføre dem, var i direkte kontakt med Gud.

En sådan person var derfor meget magtfuld og havde stor autoritet.

Illustration 4.2 Theudas døde i 44

Selvom det var strafbart at udføre mirakler i Israel - det var kun præsterne i templet, der havde lov til det - var det langt farligere at opfordre til oprør.

Falske profeter laver ond magi

Faraos magikere havde også kunnet lave flodens vand om til blod. Men de var falske profeter. De præster, der dyrkede guden Baal i Mellemøsten kendte til magi, men de var også onde profeter og måtte ikke være i Israel.

Selvom der står i Moseloven, at magi er forbudt under dødsstraf, var det farligere at opfordre til oprør end at lave mirakler.

Eksempler på mirakelmagere i Israel

Der var en række mirakelmagere, der gjorde sig bemærket i Judæa og Galilæa:

- Honi Cirkeltejner stoppede en tørke ved at tegne en ring i den tørre jord rundt om sig og råbe op til Gud: “Jeg sværger ved dit storslåede navn, at jeg ikke vil flytte mig herfra, før du viser nåde for dine sønner”. Og regnen kom med det samme.
- Honis barnebarn Abba Hilqiah og Hanan den Skjulte var også kendte for at udføre mirakler. De levede i Galilæa på Jesu tid.
- Theudas og “Ægypteren” fik en kort berømmelse, efter Jesus var død. De brugte deres mirakuløse evner til at få tilhængere i deres oprør mod det herskende styre. De ønskede begge at være messias. Theudas blev korsfæstet i år 44 og Ægypteren i 57.

Har du læst den historiske baggrund om mirakuløse helbredelser på side 52?

Før myterne

Evangelierne siges at være skrevet af Markus, Matthæus, Lukas og Johannes.

Alle 4 skriver, at Jesus lavede mirakler.

Men de er lidt uenige om, hvad det var for nogen.

Henvisningerne til Bibelen skal forstås sådan:

Markus 4,37 betyder 4. kapitel, vers 37 i Markusevangeliet.

De 4 fortællinger i dette kapitel er taget fra myterne, der står med fed.

	Markus	Matthæus	Lukas	Johannes
Jesus stilnede stormen	4,37	8,24	8,23	
Jesus skaffede mad til fem tusinde	6,35	14,15	9,12	6,6
Jesus vandrede på søen og stilnede stormen	6,45	14,22		6,16
Jesus bespiste fire tusinde	8,1	15,32		
Jesus blev selvlysende	9,2	17,1	9,28	
Jesus forbandede et figentræ, og det visnede	11,12	21,18		
Jesus genopstod efter døden	16,1	28,2	24,1	20,1
Mønten i fiskens mund		17,24		
Jesus reddede fiskefangsten			5,4	
Jesus forvandlede vand til vin				2,6
Den sidste fiskefangst				21,1

Vand bliver til vin

Dette mirakel kommer fra starten af Johannesevangeliet.
Markus, Matthæus og Lukas skriver ikke om det.

Fortæller: Der var bryllup i Kana i Galilæa, og dér var Jesu mor med. Også Jesus og hans disciple var indbudt til brylluppet. Men vinen slap op.

Maria: De har ikke mere vin.

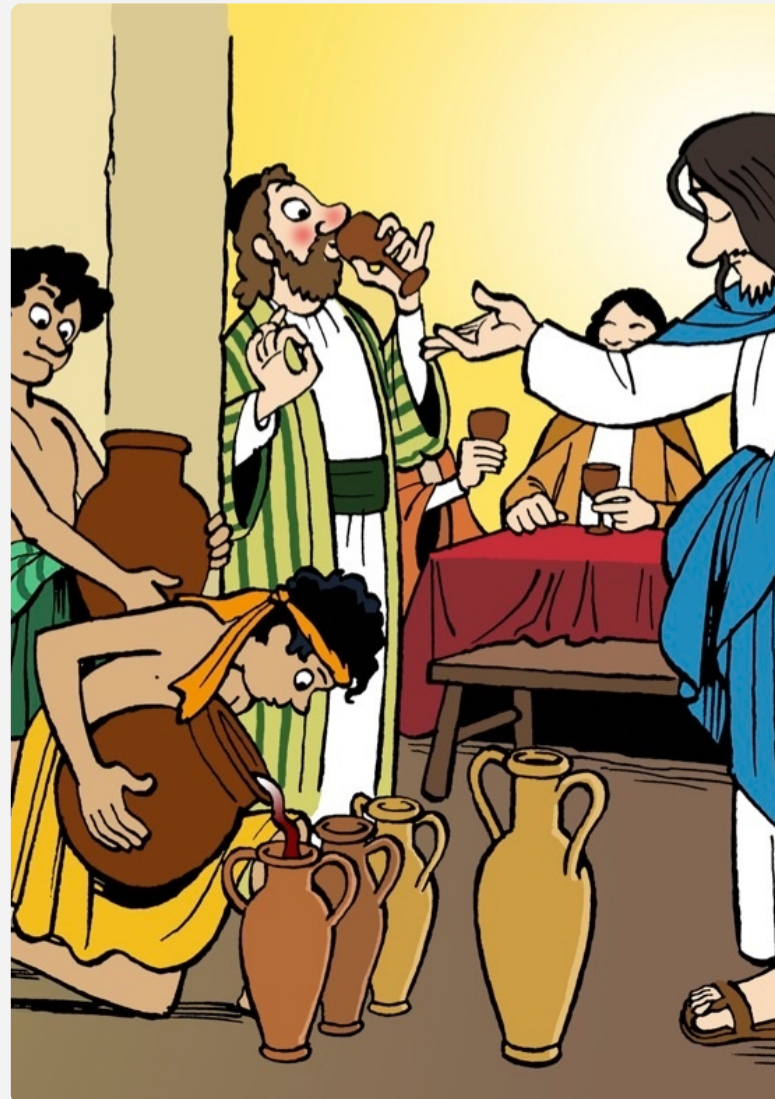
Jesus: Hvad vil du mig, kvinde? Jeg vil helst ikke vise mine kræfter endnu.

Maria: (til tjenerne) Gør, hvad som helst han siger til jer.

Fortæller: Jøderne havde regler for renselser. Hvis man havde været i forbindelse med noget urent, skulle man renses med vand. Derfor stod der seks store stenkar til vand i huset. Karrene kunne hver rumme to til tre spande vand.

Jesus: (til tjenerne) Fyld karrene med vand. Ja sådan, fyld dem helt op.

Illustration 4.3 Et festligt mirakel

Jesus: Øs nu vandet op i vinkrukker og bær det hen til overtjeneren, så han kan smage på det...

Fortæller: Det gjorde de så. Overtjeneren vidste ikke, hvor vinen kom fra, men det vidste de tjenere, som havde øst vandet op. Men da overtjeneren havde smagt på vandet, der var blevet til vin, kaldte han på brudgommen.

Overtjener: Man sætter ellers den gode vin frem først, og når folk har drukket godt, så serverer man den dårligere vin. Du har gemt den gode vin til nu.

Fortæller: Jesus lavede dette mirakel i Kana i Galilæa som det første tegn på sin magt, og hans disciple troede på ham.

5 brød og 2 fisk mætter 5.000

Dette mirakel er fundet i Markusevangeliet kapitel 6.
Matthæus, Lukas og Johannes skriver også om det.

Fortæller: Jesus kaldte de 12 disciple til sig og begyndte at udsende dem to og to og gav dem magt til at uddrive dæmoner. Han forbød dem at tage noget med sig på rejsen bortset fra en stav. De måtte ikke tage brød eller taske med og heller ikke penge i bæltet; dog skulle de have sandaler på, men de måtte ikke tage to kjortler med.

Fortæller: Så drog de ud og prædikede, at folk skulle omvende sig til et mere fromt liv. De uddrev mange dæmoner, og de salvede mange syge med olie og helbredte dem.

Fortæller: Apostlene samledes igen hos Jesus og fortalte ham om alt det, de havde gjort, og alt det, de havde lært folk.

Jesus: Her er så mange folk, der kommer og går, at vi ikke en gang har tid til at spise. Kom med ud til et øde sted, hvor I kan være alene og hvile jer lidt.

Fortæller: Så sejlede de i båden ud til et øde sted for at være alene. Men de blev opdaget, og der samlede sig en masse mennesker, der ville se Jesus. Og da Jesus kom i land, så han en stor folkeskare, og han fik medlidenhed med dem og gav sig til at lære dem om mange ting.
Da det allerede var blevet sent, kom hans disciple hen til ham.

Discipel: Stedet her er øde, og det er allerede sent. Send dem bort, så de kan gå hen til gårdene og landsbyerne heromkring og købe sig noget at spise.

Jesus: Giv I dem noget at spise!

Discipel: Det vil koste mindst 200 denarer at købe brød nok - lige så mange penge som en bygningsarbejder kan tjene på 200 arbejdsdage! Det vil tage mig 8 måneder at tjene 200 denarer...

Jesus: Hvor mange brød har I?

Discipel: Vi har 5 brød, og så 2 fisk.

Jesus: Giv mig de 5 brød og de 2 fisk og få dem til at sætte sig i grupper i det grønne græs.

Fortæller: Folk slog sig ned i klynger, nogle på hundrede, andre på halvtreds.

Jesus: (ser op mod himlen) Jeg velsigner dette måltid i dit navn!

Fortæller: Jesus brækkede brødet i mindre stykker og gav sine disciple dem, for at de skulle dele ud til folk; også de to fisk delte han ud til alle.

Fortæller: Og alle spiste og blev mætte; der var så meget mad, at der blev tolv kurve fulde af resterne. Det var fem tusind, der havde spist.

Illustration 4.4 5 brød og 2 fisk mætter 5.000

Jesus går på vandet

Dette mirakel er fundet i Markusevangeliet kapitel 6 og i Matthæus kapitel 14.
Johannes skriver også om det.

Fortæller: Straks efter bispisningen af de 5.000 gav Jesus disciplene besked på at gå om bord i båden og tage i forvejen over til den anden bred, mens han selv sendte skarerne bort. Bagefter gik han op på bjerget for at bede i ensomhed.

Peter: Vi sejler i modvind, bølgerne bliver højere og højere, og natten er faldet på. Hvor er vi?

Andreas: Jeg tror, vi kun er kommet 1/2 km fra land, og jeg er allerede bange. Hvornår mon vi ser Jesus igen?

Fortæller: De måtte sejle i hårdt vejr hele natten, men lige før solen stod op, kom Jesus hen til dem, gående på søen.

Andreas: Hvad er det? Det er et spøgelse! Åh nej!

Jesus: Vær nu lidt friske, det er bare mig, hold nu op med det hyleri!

Peter: Herre, er det dig, så sig, jeg skal komme ud til dig på vandet.

Jesus: Kom!

Fortæller: Peter trådte ud af båden og gik på vandet hen til Jesus. Men da han så den stærke storm, blev han bange, og han begyndte at synke.

Peter: Herre, frels mig!

Jesus: Giv mig din hånd. Hvorfor tvivlede du? Når du ikke tror stærkt nok, synker du...

Fortæller: Da de kom op i båden, lagde vinden sig. Og mændene i båden kastede sig ned for Jesus.

Andreas + Peter: Sandelig, du er Guds søn.

Fortæller: Da de var kommet over søen, blev de straks genkendt. Folk på stedet sendte bud til hele omegnen, og de kom til Jesus med alle de syge. De bad ham om lov til at røre ved hans kappe; og alle, der rørte ved ham, blev frelst.

Illustration 4.5 Jesus går på vandet

Myten hos Matthæus er en forbedret udgave af Markus' fortælling: Markus lader ikke Peter gå på vandet, det er noget Matthæus har tilføjet. Hos Markus har disciplene ikke fattet, at Jesus er Guds søn, mens disciplene hos Matthæus har forstået det: De kaster sig ned i båden og siger, at Jesus er Guds søn.

Jesus forbander et figentræ

Dette mirakel er fundet i Markusevangeliet kapitel 11 og i Matthæusevangeliet kapitel 21. Lukas og Johannes skriver ikke om det.

Fortæller: Da de nærmede sig Jerusalem og kom til Betania ved Oliebjerget, sendte Jesus Peter og Andreas af sted.

Jesus: Gå ind i landsbyen, og I vil straks finde et æsel, som står bundet med sit føl. Løs dem og kom med dem. Og hvis nogen spørger jer om noget, skal I svare: Herren har brug for dem men vil straks sende dem tilbage.

Andreas: Hvorfor skal vi hente et æsel? Han plejer da at gå?

Peter: Vi skal hente et æsel og dets føl, fordi han vil komme ind i Jerusalem som vores konge.

Andreas: Hvordan det? Vores konge på et æsel?

Peter: Ved du, hvorfor man kalder Jerusalem for Zions datter?

Andreas: Ja, byen ligger ved bjerget Zion, så Jerusalem er Zions datter...

Peter: Netop. Kender du den gamle spådom om Zions datter og æslet?

Andreas: Ja, den lyder sådan her: "Sig til Zions datter: Se, din konge kommer til dig, stille og ydmyg, ridende på et æsel og dets føl.

Peter: Hvad tror du så, den gamle spådom fra profeten betyder?

Andreas: Åh, nu forstår jeg. Når Jesus rider ind i Jerusalem på et æsel, så ved folk, at det er kongen, der kommer! Men er det ikke farligt? Hvad vil ypperstepræsten og romerne gøre?

Peter: Jo det er farligt, men med Guds hjælp vil vi indføre Guds rige i Jerusalem.

Fortæller: Disciplene gik hen og gjorde, som Jesus havde pålagt dem. De kom med æslet og føllet og lagde deres kapper på dem. Jesus satte sig ovenpå, og de fortsatte mod Jerusalem.

Andreas: Hvad er det, de gør, alle de mennesker?

Peter: De giver os en kongelig modtagelse. Se! De lægger deres kapper på vejen!

Andreas: Og der er nogen, der strør grene foran os. Hvorfor råber de "Hosianna for Davids søn"?

Peter: De råber hurra for Davids søn, den ny konge!

Fortæller: Da han nåede ind i Jerusalem, blev der røre i hele byen, og folk spurgte: "Hvem er han?" og dem, der fulgte Jesus, svarede: "Det er profeten Jesus fra Nazareth i Galilæa."

Fortæller: Så gik Jesus ind på tempelpladsen, hvor der var livlig handel. Nogle købte duer til ofring, andre vekslede penge hos vekslererne. Jesus blev vred.

Jesus: Ud! Det her er Guds hus, men I gør det til et røverhus!

Fortæller: Jesus jog alle de handlende ud og væltede vekslerernes borde og duehandlernes bænke.

Fortæller: Blinde og lamme kom hen til ham på tempelpladsen, og han helbredte dem.

Børnene blev glade, men ypperstepræsterne blev vrede.

Barn: Hosianna! - han er messias, Davids søn!

Ypperstepræst: (vredt) Hører du ikke, hvad børnene siger? Tror du, at du er en messias, der er salvet til at blive konge? Det er oprør!

Jesus: Lyt til børnene, de siger sandheden - og de synger den til Guds ære!

Fortæller: Og han forlod dem og gik ud til Betania og overnattede dér.

Illustration 4.6 Jesus forbander et figentræ

Denne myte er forbedret fra Markus til Matthæus:

1) Hos Markus visner træet fra den ene dag til den anden.

Hos Matthæus visner det med det samme.

2) Matthæus gør mere ud af profetien og æslet end Markus.

Fortæller: Da Jesus tidligt om morgenen var på vej tilbage til Jerusalem, blev han sulten. Og da han fik øje på et figentræ ved vejen, gik han hen til det, men fandt ikke andet end blade på det.

Jesus: Du skal aldrig i evighed mere bære frugt!

Fortæller: Disciplene blev meget overraskede, for træet visnede med det samme.

Andreas: Hvordan kunne figentræet visne med det samme?

Jesus: Sandelig siger jeg jer: Hvis I har tro og ikke tvivler, kan I ikke alene gøre det med figentræet, men også sige til dette bjerg: Løft dig op og styrtdig i havet! og det vil ske. Alt, hvad I beder om i jeres bønner, skal I få, når I tror.

Teksterne set sammen

KORT FORTALT

1. Alle 4 evangelister skriver om mirakler.
2. Matthæus læste Markusevangeliet og genbrugte det hele - blot med forbedringer.
3. Alle 4 skriver om bespisningen af de 5.000, samt at Jesus genopstod efter sin død.

Hvis du er frisk, checker du selv et par myter i Bibelen. Henvisningerne står i kode: Markus 4,37 betyder Markusevangeliet 4. kapitel, vers 37.

	Markus	Matthæus	Lukas	Johannes
Jesus stilnede stormen	4,37	8,24	8,23	
Jesus skaffede mad til fem tusinde	6,35	14,15	9,12	6,6
Jesus vandrede på søen og stilnede stormen	6,45	14,22		6,16
Jesus bespiste fire tusinde	8,1	15,32		
Jesus blev selvlysende	9,2	17,1	9,28	
Jesus forbandede et figentræ, og det visnede	11,12	21,18		
Jesus genopstod efter døden	16,1	28,2	24,1	20,1
Mønten i fiskens mund		17,24		
Jesus reddede fiskefangsten			5,4	
Jesus forvandlede vand til vin				2,6
Den sidste fiskefangst				21,1

Hvad er meningen med det figentræ?

Et af miraklerne falder meget ved siden af de andre. At Jesus forbander et figentræ er overraskende. Indtil nu har han hjulpet syge og lavet mirakler, der hjalp andre - og så gik han på vandet, det var ret cool.

Forbandelsen af figentræet åbner flere spørgsmål: var Jesus en troldmand, der lod sit dårlige humør gå ud over et uskyldigt træ? Var han voldelig? Han havde jo også væltet nogle boder i templets forgård og jaget de handlende ud...

Hvordan passer myten om figentræet med de myter, vi ellers kender med den gode og rare Jesus, der prædiker om næstekærlighed og Guds rige?

Det er desværre ikke muligt at svare så fornuftigt på alle de spørgsmål, at alle vil være tilfredse med svarene. Jeg vil derfor give to forskellige svar på spørgsmålene ud fra 2 forskellige synsvinkler.

Synsvinkel 1: En menneskelig profet

Den første synsvinkel tager udgangspunkt i, at Jesus er en fattig bygningsarbejder fra Galilæa, der er blevet døbt af Johannes Døberen, og som er startet som selvstændig profet, efter Johannes blev fængslet. Han har oplevet en stigende succes og kraft og tager til Jerusalem for at indføre Guds rige i Israel med Guds hjælp. Han ved ikke, hvordan det skal gå, men han er klar over, at det er farligt, for alle, der har prøvet før ham, er blevet

henrettet. Han opfordrer ikke til voldelig opstand ligesom Judas fra Galilæa, men han er ikke modstander af vold, og han vil have Israel tilbage til et mere fromt liv, som det står i Moseloven. Derfor smider han de handlende ud af templet. Han satser på Guds hjælp, og han håber, at hans mirakler har fået befolkningen til at tro så meget på ham, at de vil følge ham og ikke ypperstepræsten. Derfor laver han sit indtog på æslet for at fortælle, at han er messias, den der er salvet til at blive konge og indføre Guds rige.

Om han så har været så stresset, at han rent faktisk har forbandet et træ, er svært at sige, men han må ha' været under stort psykisk pres.

Synsvinkel 2: Himmelkongen Kristus

Den anden synsvinkel tager udgangspunkt i, at Jesus er Guds søn, den der vil frelse vores sjæle. Han er himmelkongen Kristus. Her er forklaringen, at når Jesus får figentræet til at visne, så demonstrerer han, hvad der snart vil ske med Jerusalem og ske med dem, der ikke tror på ham. Og han bruger lejligheden til at forklare disciplene, hvad man kan udrette, når man har en stærk tro.

Hvorfor er myten om figentræet med?

Markus skrev myten først, og Matthæus har taget den med og pyntet lidt på den. Lukas har ikke taget den med, han mente måske, at historien var for pinlig.

Hvorfor tror du Matthæus tog myten med?

Myternes succes

KORT FORTALT

1. Fortællingerne om Jesu mirakler havde stor succes, mens han levede.
2. Efter Jesu død fik fortællingerne mindre betydning i forhold til genopstandelsen.
3. Myterne om de øvrige mirakler indgår i præstens prædiken i kirken - men miraklerne bliver ikke betragtet som det vigtigste, Jesus gjorde.

Mens Jesus levede, var rygtet om hans mirakler med til at gøre ham berømt. Efter hans død betød miraklerne meget lidt i sammenligning med myten om, at han var stået op af graven. Den myte blev den helt store succes.

Jesu disciple fortalte, at opstandelsen beviste, at Jesus var Herren, Guds søn. Han var den, der havde besejret døden, synden og Djævelen, og som nu sad i himlen ved Faderens højre hånd, og som ville komme igen og dømme os alle på dommedag.

Fra synagoger til klubber, der blev kirker

Romerriget havde skabt gode muligheder for handel og udveksling af ideer. Der var et effektivt netværk af veje og sejlruter mellem byerne, og man kunne tale sammen på græsk og latin. Mange mennesker benyttede sig af mulighederne og udvandrede fra deres hjemegn for at bosætte sig i en romersk by.

De fleste af Romerrigets byer havde en jødisk befolkning, og det var i overvejende grad gennem disse grupper, at de kristne ideer blev spredt til ikke-jøder. Jøderne havde nemlig et samlingssted, hvor man diskuterede ideer og holdninger - synagogen.

De første kristne menigheder brugte de lokale jødiske synagoger til den kristne forkyndelse. Men efterhånden som kristendommen udviklede sig, blev der større og større forskel mellem kristen og jødisk tro. En forskel, der kom ind meget tidligt, var, at ikke-jøder slap for at blive omskåret. De slap også for at følge spisereglerne i Moseloven.

En afgørende forskel var, at de kristne troede, Jesus var Guds søn, og det er en uhyrlig tanke i jødedommen. På et tidspunkt fik de rettroende jøder nok af denne "Jesus-kult". De kristne fik forbud mod at tale i synagogerne omkring år 90.

De kristne mødtes andre steder og holdt fællesspisning og gudstjeneste i klubber, der udviklede sig til det, vi i dag kender som kirken.

Søndag blev ugens helligdag

Opstandelsen var det vigtigste mirakel. Derfor er de kristnes helligdag også søndagen, den dag hvor Jesus opstod fra graven.

Påske

Jesu genopstandelse bliver fejret grundigt i påsken, der er den vigtigste højtid i kristendommen.

Illustration 4.7 Myten om Jesu opstandelse blev starten til kristendommen.

Myternes ritualer og udstyr

KORT FORTALT

1. Kirkens gudstjenester og ritualer er bygget op omkring påskens mirakel - at Jesus genopstod fra døden.
2. Ingen af de andre mirakler bliver fejret med særlige ritualer eller gudstjenester.
3. Man dramatiserer ikke selve opstandelsen, og man har heller ikke et særligt symbol for den.
4. I starten var fisken det vigtigste symbol. Senere blevet det korset og krucifikset.

Helt fra begyndelsen var dåben og fællesspisningen de vigtigste ritualer. Man startede et nyt liv som kristen med dåben, og under fællesspisningen glædede man sig sammen med de andre over, at Jesus snart ville vende tilbage.

I den tidligste kristendom blev møderne ledet af en af Jesu disciple eller en anden person med stor autoritet i bevægelsen. Mødelederen fortalte om sine åbenbaringer og belærte deltagerne. Ud over fællesspisningen - nadveren - deltog de kristne i fælles salmesang, bøn og tungetale.

Da disciplene døde, blev der større behov for faste rammer, og gudstjenesten blev opbygget med en fast rækkefølge af ritualer: bøn, velsignelse, sange, nadver, prædiken og oplæsning. Evangelierne og andre skrifter om Jesus blev brugt til oplæsning.

Oplæsningen blev delt op, så skrifterne kunne dække et helt års gudstjeneste. Højdepunktet på året var påsken. Det andet højdepunkt, julen, kom først til langt senere.

Påsken

Påskefesten stammer fra jødedommen. Jøderne fejrer påsken til minde om flugten fra Ægypten under Moses' ledelse. Kirken har overtaget den jødiske fest, fordi Jesus blev taget til fange og henrettet under jødernes påske - og fordi de allerførste kristne var jøder.

I den ældste kirke var kernen i festen de tre dage fra langfredag, hvor Jesus blev korsfæstet, til han stod op igen søndag morgen. Højdepunktet var lørdag nat, hvor man holdt sig vågen, indtil solen stod op søndag morgen - påskemorgen på påskedag - hvor man fejrede, at Jesus genopstod.

I dag er der stor forskel på, hvordan påsken bliver fejret i forskellige lande, men påsken er fortsat den vigtigste kristne højtid.

Jesus blev til Kristus

I romerriget var græsk det vigtigste fælles sprog. Disciplene troede, at Jesus var messias - det vil sige "den salvede", den der skal blive konge. Oversat til græsk bliver "den salvede" til kristus. Jesus er navnet, kristus er titlen. Med tiden blev titlen kristus til navnet Kristus. Nu var himmelkongen Kristus blevet vigtigere end personen Jesus.

Hvad er f-i-s-k kode for?

Fisken er et gammelt kristent symbol. I de første århundreder, blev de kristne ofte udsat for forfølgelse. Derfor havde de kristne brug for en hemmelig kode, når de skulle finde ud af, om de talte med en anden kristen. Koden var "fisk". Når man staver "fisk" på græsk, kan det bruges som kode for forbogstaverne i ordene

Jesus **K**ristus, **G**uds **s**øn, **f**relser.

Fisken bliver stadigvæk brugt som kristent symbol, for eksempel som klæbemærke på biler.

Korset

Korset er det vigtigste kristne symbol. Det blev først populært, efter Jesus var blevet til Kristus. Den romerske kejser Konstantin den Store så en vision af et brændende kors med underteksten "ved dette tegn skal du sejre", lige før han vandt en vigtig sejr i 312. Konstantin den Store var så glad for sin vision og sejren, at han forbød korsfæstelser - og meget vigtigere - Konstantin gjorde kristendommen til statsreligion i Romerriget.

Korset blev herefter mere og mere populært blandt de kristne, men den gang var der var ikke nogen Jesus på korset. Jesus Kristus var guddommelig, og man ville ikke lave billeder, hvor han var menneskelig.

Krucifiks

Jesus Kristus blev dog mere menneskelig med tiden. På kirkemødet i Konstantinopel i 692 vedtog man, at han skulle vises som menneske.

Et kors med Jesus Kristus på kaldes et krucifiks. Krucifikset blev først rigtigt populært i 900-tallet. De første krucifikser havde en påklædt Kristus med krone på men uden tegn på lidelse. Man forestillede sig at "kongekrucifikset" med den sejrende Kristus ville appellere til vikingetidens mennesker.

Lidelseskrucifikset blev indført i 1200-tallet. Her er Jesus Kristus gjort menneskelig og lider på korset.

Undervis og læs!

Formål & mål

5 metoder

Læs mere

Side 85

Side 87

Side 93

Formål & mål

Kære underviser

Det er et stort ansvar at være lærer. Til gengæld er det en stor fornøjelse, og jeg håber, mine oplæg hjælper dig. Jeg udgiver bøgerne, fordi unge lærere mangler materialer, der har en uhøjtidelig, seriøs og letforståelig faglig tilgang til de kristne myter. Tidligere er myterne fortalt ukritisk, som om de var beretninger om historiske begivenhederne - altså fakta.

Man skal ikke have mistillid, men man skal have en kritisk sans. Jeg synes, alle uddannelser bør uddanne børn og unge til at blive kritiske medborgere. De skal lære at have kritisk sans over for kilder, sprogbrug og alt det, som kan fordreje og skjule ting og sager. Demokratiet kan ikke overleve, hvis ikke man har tillid til hinanden. Og det kan heller ikke overleve, med mindre vi giver de unge muligheder for at udvikle selvstændig kritisk tænkning, selvværd og samarbejdsevne.

Overordnet målsætning

Det gælder om at udvikle indsigt, samarbejdsevne og identitet på en måde, der øger deltagernes lyst til at lære. Det sker lettest, hvis man lærer noget, der skal bruges.

Det er oplagt at bruge det lærte til noget reelt i virksomheder, hvor det, man lærer, straks kan vise sin nytte i virkeligheden. Her vil et godt forløb være:

engagement - praksis - refleksion

Når vi underviser i religion, har vi ikke de store muligheder for at lave noget, der skal bruges; men når vi laver plancher, illustrationer eller skuespil, får vi produceret noget, som andre kan have glæde af.

Et godt undervisningsforløb kan også have disse faser:

engagement - problem - refleksion

Da gamle religiøse tekster ikke umiddelbart lægger op til det store engagement hos elever, må man som underviser lave en forbindelse fra elevernes situation til teksterne.

I metoden "Detektivopgave" lægger jeg op til nogle emner og problemer, der også er relevante for unge i dag. Det er mit håb, at du som underviser bliver inspireret til selv at formulere nogle emner og problemer, der er mere relevante for dine elever.

Refleksion indgår i gode undervisningsforløb og er indbygget i opgaverne. Du kan udbygge med yderligere refleksion i form af evaluering. Du kan hente en evalueringsmetode på min hjemmeside - find venligst [CL Evaluering](#).

Faglig indsigt

Bogens indhold kan bruges til at tilrette undervisning af varieret faglig sværhedsgrad:

1. Kendskab: kunne huske og gengive en bibelsk fortælling
2. Anvendelse: simpel analyse og ideudveksling omkring et emne, der er berørt i den bibelske fortælling.
3. Beherske:
 - a) læse og fremlægge det væsentlige i en længere faglig tekst og samarbejde om at sammenstykke et større fælles overblik.
 - b) argumentere med religiøse eller videnskabelige argumenter.

Arbejdsfællesskab

Samarbejde er kilden til udbygget indsigt gennem udveksling af ideer og meninger.

Og samarbejde er med til at opbygge identitet, selvstændighed og selvværd gennem relationer.

Det er derfor oplagt at bruge metoder, hvor eleverne samarbejder.

Faget religion

Du bør få fat i Bibel, så du kan vise eleverne, hvor teksterne kommer fra - og vise, at myterne ikke står som skuespil i Bibelen.

Teksterne set sammen

Arbejdet med sammenligning af tekster under sektionerne “Teksterne set sammen” lægger op til brug af den synoptiske metode. Hvis du får fat i “Evangelierne synoptisk”, kan du vise eleverne, hvordan præster og studerende sammenligner myterne. Det er for nørdet for de fleste, men er deltagerne meget interesserede og modne, er det spændende at lege tekstdetektiv.

Litterære genrer

I denne bog bliver der ikke skelnet mellem forskellige litterære genrer inden for religiøse tekster som myte, legende, eksempelfortælling, allegori og lignelse. I stedet bliver alle fortællingerne kaldt for myter, da myter er “Fortællinger om guders bedrifter”, og Jesus er en gud, fordi han er del af de kristnes guddommelige treenighed: Faderen, Sønnen og Helligånden.

I andre bøger om emnet vil du typisk se udtrykket “skabelsesmyte” om Adam & Eva, “fødselslegende” om Jesu fødsel, “eksempelfortælling” om den barmhjertige samaritan og “lignelser” om Jesu beskrivelser af Gudsriget.

5 metoder

VÆLG METODER EFTER FORMÅL OG MÅL

- **Alle deltagerne skal være aktive.**
Metoderne 1-5 lægger op til deltagernes aktive deltagelse. Du må vælge de metoder, der giver mening i forhold til deltagernes engagement og udvikling - og til de mål, der er for forløbet.
- **Metode 1: Kendskab til fortællingen**
Metoden M1 fokuserer på myternes indhold.
- **Metode 2-4: Krævende gruppeopgaver**
Metoderne M2, M3 og M4 kræver både selvstændighed og samarbejde. Metoderne forudsætter at deltagerne er motiverede og kan se meningen med at deltage og bidrage.
- **Metode 5: Engageret fællesskab**
Metoden lader deltagerne hjælpe hinanden på tværs af klassen.

Metode 1: Kendskab til fortællingen

Denne metode, der vil give deltagerne kendskab til mytens indhold og hjælpe dem til at kunne huske fortællingen og gengive, hvad den går ud på.

Metoden omfatter sprog, billede og handling og indebærer, at deltagerne arbejder i grupper på 4 om en myte:

Deltagerne læser “rundt om bordet”, så nr. 1 tager første replik, nr. 2 tager anden replik, nr. 3 tager tredje replik, nr. 4 tager fjerde replik, nr. 1 tager femte replik, nr. 2 tager sjette replik - osv.

Når man når til et afsnit markeret med ♣, holder man en pause, og på skift taler man om:

1. Deltager: Hvad skete der i det afsnit af fortællingen?
2. Deltager: Hvad er en god overskrift til det afsnit?
3. Deltager: Hvordan kan man tegne det?
4. Deltager: Hvordan kan man opføre det som skuespil?

Oplæsning af fortællingerne lægger på denne måde op til bearbejdning både sprogligt, billedmæssigt og handlingsmæssigt. Det er forskelligt fra elev til elev om

sprog/lyd, billede eller handling appelerer mest til deres tænkning og hukommelse. Derfor er det godt at stimulere alle 3 tilgange.

Ved hvert nye afsnit bør deltagerne derfor skifte roller, så alle får prøvet alle roller.

Når alle afsnit i teksten er læst og bearbejdet, kan gruppen bearbejde teksten yderligere ved en af følgende aktiviteter:

1. Man laver hver sin tegning.
2. Man laver fælles tegning 2 og 2.
3. Gruppen laver en fælles tegning eller collage.
4. Gruppen opfører skuespil for en anden gruppe. Alle tekster - bortset fra Jesu fødsel - kan opføres af 4 deltagere. Nogle fortællinger består dog af mere end 4 roller; her må man lade en af deltagerne være både fortæller og noget andet.

Denne bearbejdning med både sprog, tegning og skuespil giver god mening i religionsfaglig henseende, da de tre vigtigste udtryksformer i religioner er:

1. Myte: En fortælling om guder eller hellige emner.
2. Ritual: Et skuespil sædvanligvis med faste regler og metoder.
3. Ikon: Et billede eller figur, der hænger sammen med en myte. I nogle religioner bruger man ikke billeder og figurer. I islam er den religiøse kunst oftest uden billeder og figurer.

Metode 2: Detektivopgave

I hvert kapitel er emner, der egner sig for 4 detektiver i et team. Hver detektiv læser selvstændigt en kort tekst - eller søger oplysninger på nettet - og uddrager de tre vigtigste oplysninger. Bagefter skal de 4 detektiver blive enige ved hjælp af metoden "Møde på midten". Se metoden på næste side.

Eksempler på detektivopgaver:

Kvinder og sex før ægteskab: Find gode svar på dette spørgsmål: "Hvad var de største problemer for unge kvinder omkring sex i Israel på Jesu tid?"
Læs afsnittet "Jomfrufødsel og Helligånden" på side 16.

Banditter og oprør: Find gode svar på dette spørgsmål: "Hvad lavede banditterne i Israel i år 4-40, og hvorfor blev de henrettet?" Tag udgangspunkt i afsnittet om "Judas fra Galilæa" på side 28.

Healing: Jeres fælles ven Emma har haft hovedpine i 1 år. Lægerne kan ikke hjælpe hende. I skal finde gode svar på dette spørgsmål: "Kan healing hjælpe Emma?"

Mirakler: Jeres fælles ven Emil er anholdt i Thailand, anklaget for at smugle narko. I skal finde gode svar på dette spørgsmål: "Kan et mirakel redde Emil?"

Møde på midten: Detektiverne samarbejder

Først arbejder hver af de 4 detektiver individuelt og skriver noter om de bedste oplysninger, der er læst i en tekst eller fundet på nettet. De tre bedste noter findes på denne måde:

Se dine notater igennem og giv en stjerne til de bedste oplysninger.

Se dine stjerner igennem.

Er der mere end tre?

Så giv en ekstra stjerne til de tre bedste. Det er dem, du deler med de andre detektiver.

Samarbejde: I skal bruge et A3 ark med et felt til hver af de 4 detektiver samt et fælles felt i midten.

Hver detektiv skriver i eget felt sine 3 svar.

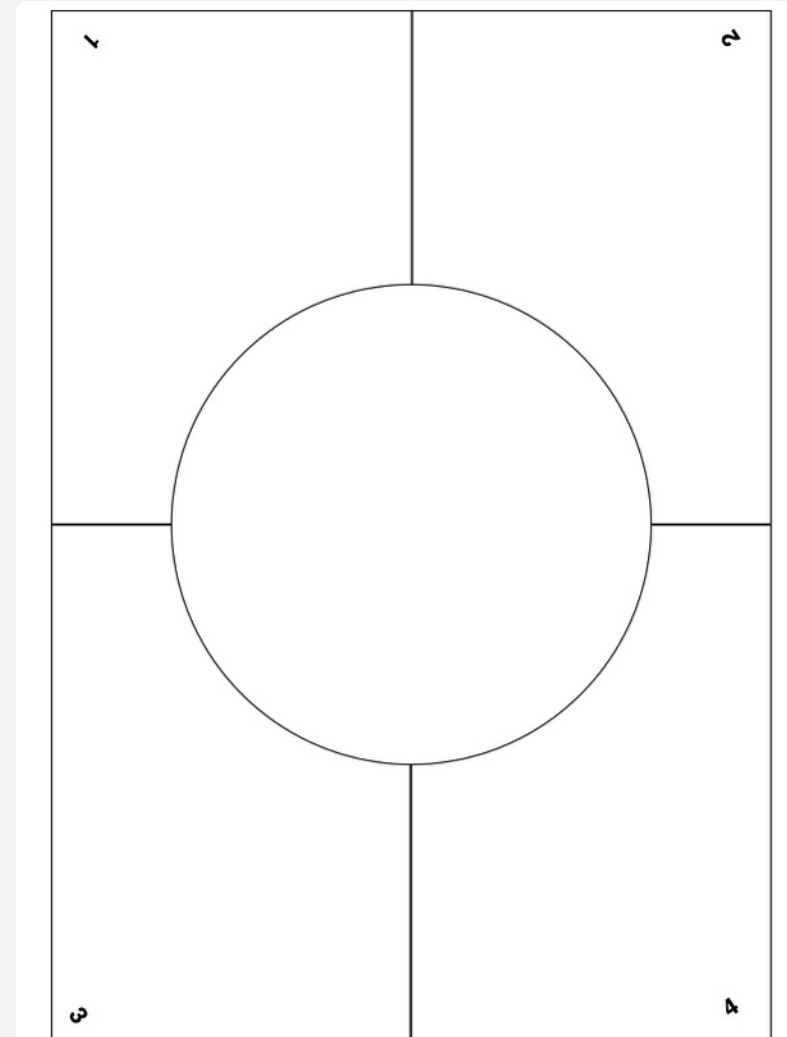
I starter en “Ordet rundt” med, at detektiv 1 forklarer sit første svar.

Hele teamet diskuterer svaret. Hvis teamet er enige om, at svaret er godt, skriver detektiv 1 en fælles formulering af dette svar i midterfeltet.

Detektiv 2 forklarer sit første svar. osv. Der fortsættes med Ordet rundt, til alle svar er diskuteret.

Når alle svar er diskuteret, tager I en “Ordet rundt”: 1 fortæller sin vurdering af det, I har lavet, så er det 2’s tur. osv.

Illustration 5.1 Møde på midten

Hver detektiv har sit eget felt til svarene. Det fælles felt i midten bruges til det, de bliver enige om.

Find ark til download på min [hjemmeside](#) under “CL Bibel 3 Detektiv”.

Metoden kan udbygges med CL-strukturen “3 til te” eller “Rejse for 1” hvis man har mere end 1 gruppe detektiver.

3 til te

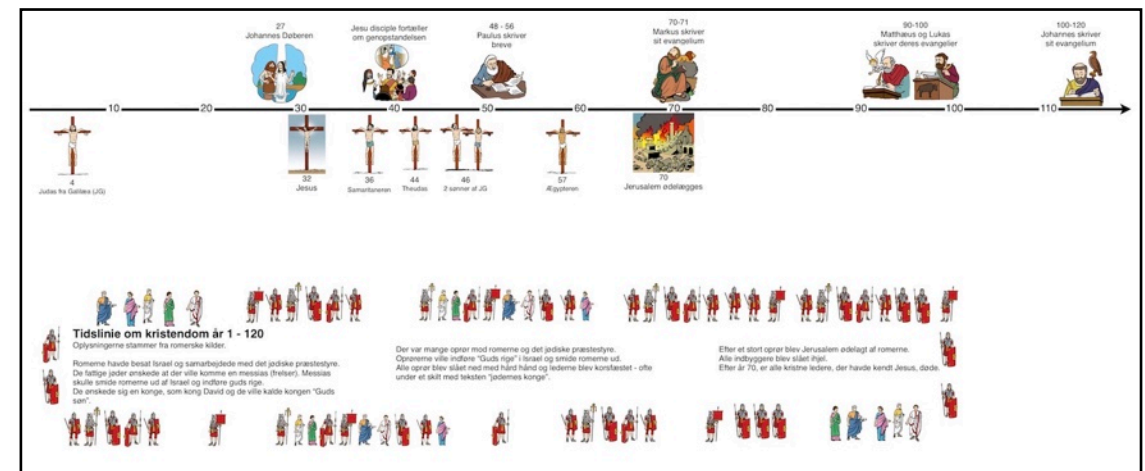
1. Underviseren siger, hvem af de fire teammedlemmer, der skal være vært, for eksempel nr. 1. Værten bliver ved sit bord med teamets planche og er ”vært” for gæsterne.
2. De tre andre deltagere i hvert team rejser sig og går hen til hver sin vært.
3. Værten i hvert team præsenterer sit oprindelige teams planche for gæsterne.
4. Gæsterne takker for præsentationen og vender tilbage til deres oprindelige teams.
5. Teams tager Ordet rundt, hvor den mest interessante viden fra de andre teams deles.

Rejse for 1

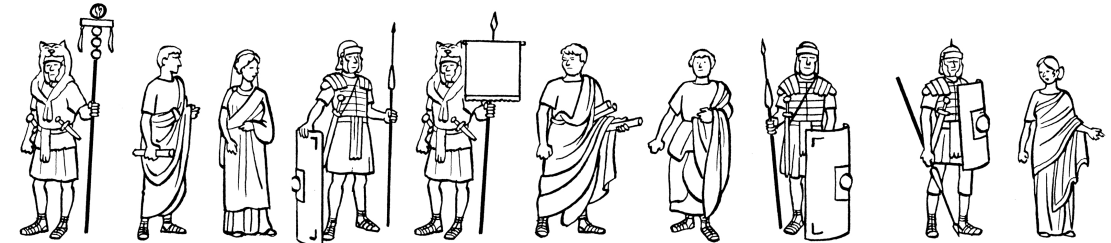
1. Underviseren siger, hvem af de fire teammedlemmer, der skal på rejse.
2. Alle deltagere med det pågældende nummer forlader deres team og går til det næste team, hvor de præsenterer planchen.
3. Den besøgende deltager får feedback.
4. Deltageren takker for hjælpen og vender hjem til sit eget team, hvor hun deler feedback.

Metode 3: Tidslinie + Clipart

Hent materialerne på min [hjemmeside](#), se efter “B3 Tidslinie” og “B3 Clipart”. “B3 Tidslinie” indeholder 2 plancher - tidslinjen med og uden tekst, så du kan bruge den til forskellige formål. Måske printer du tidslinien ud på plakatprinter til en stor fælles planche - måske bruger du tidslinien som et element i en opgave, du stiller til eleverne individuelt eller i gruppe.

“B3 Clipart” indeholder figurerne fra tidslinien i sort/hvid. Brug dem i egne rapporter til farvelægning mm.

Metode 4: Fælles faglig planche

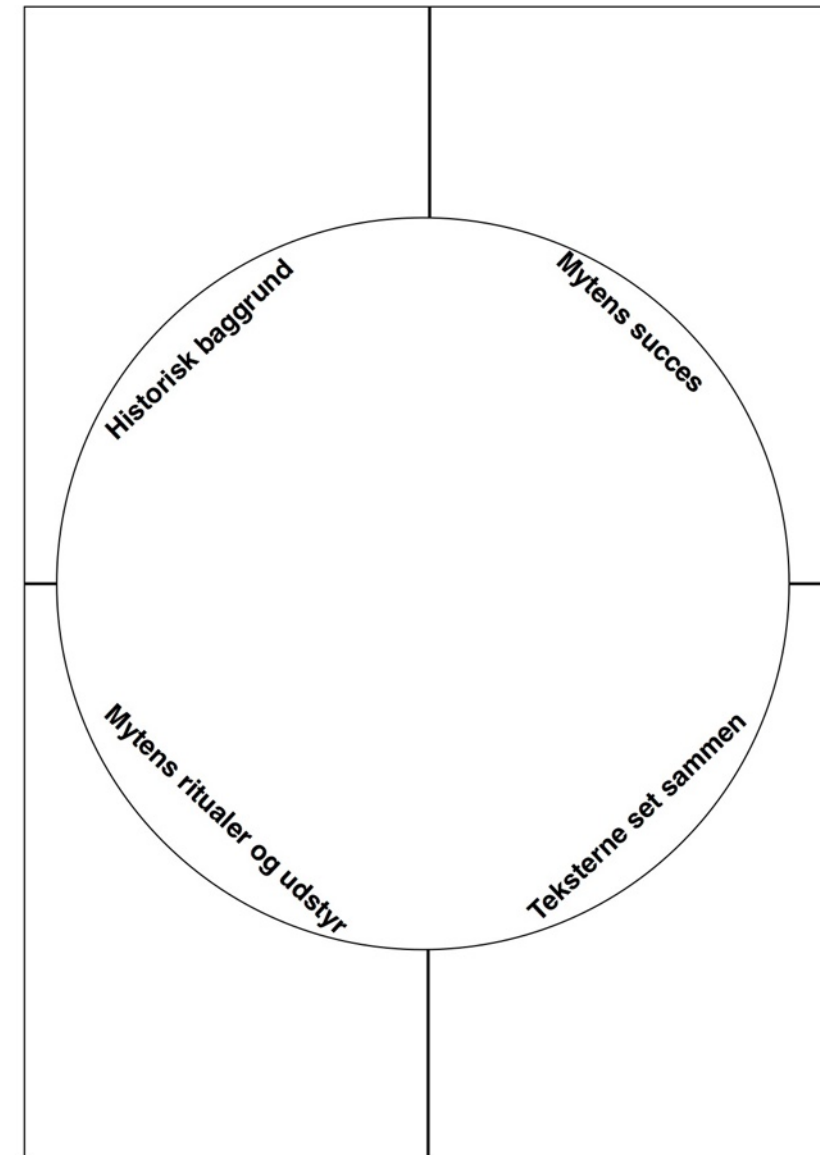
Opgaven går ud på at lave en fælles planche med deltagernes vurdering og fremstilling af fortællingens indhold og betydning ud fra 4 forskellige synsvinkler.

Metoden stiller store krav til både selvstændighed og samarbejde.

Selvstændig forberedelse

1. Deltager: Læser sektion "**Historisk baggrund**" og noterer væsentlige oplysninger på papir eller i iPad. Efterfølgende gennemgår vedkommende sine noter og udvælger de maksimalt fem vigtigste oplysninger.
2. Deltager: Bearbejder sektion "**Teksterne set sammen**" på samme måde. Dette er den fagligt sværeste del.
3. Deltager: Bearbejder sektion "**Mytens succes**" på samme måde.
4. Deltager: Bearbejder sektion "**Mytens ritualer og udstyr**" på samme måde.

Illustration 5.2 Fælles faglig planche

Hver deltager har sit eget lille felt til oplysningerne. Det fælles felt i midten bruges til det, I bliver enige om. Der skal også være plads til en titel eller illustration i midten.

Samarbejdet omkring fællesfaglig planche

De 4 deltagere laver en fælles fremstilling af fortællingen med metoden “Møde på midten”:

Man skal bruge et A3 ark med et felt til hver af de 4 deltagere samt et fælles felt i midten. Se ark til download på min [hjemmeside](#) under “CL Bibel 3 Detektiv”.

1. Hver deltager skriver i eget felt sine maksimalt 5 oplysninger.
2. Deltagerne starter en “Ordet rundt” med, at deltager 1 forklarer sit første valg.
3. Hele teamet diskuterer oplysningen. Hvis teamet er enige om, at oplysningen er god, skriver deltager 1 en fælles formulering på relevant sted i midterfeltet.
4. Deltager 2 forklarer sin første oplysning osv. Der fortsættes med “Ordet rundt”, til alle oplysninger er diskuteret.

Det færdige resultat kan præsenteres for resten af klassen ved en “fernisering”: Planchen hænges op, og andre fra klassen kommer til fernisering og stiller spørgsmål til planchen. Der behøver kun at blive en deltager ved planchen, de øvrige kan gå til fernisering hos nogle andre teams. De enkelte teams kan have samme fortælling eller forskellige - alt efter hvor lang tid man har til hele forløbet.

I stedet for fernisering, kan man udveksle med andre teams ved hjælp af CL-strukturen “3 til te” eller “Rejse for 1”

Metode 5: Marked med uløste spørgsmål

Når man individuelt eller i gruppen finder et spørgsmål, man ikke lige kan finde svaret på, sætter man spørgsmålet på “markedet” enten som et opslag på opslagstavlen eller på en fælles chat. De uløste spørgsmål er løbende ekstraopgaver, og hver uge evalueres markedet, og de, der har gjort en indsats for at løse opgaverne, får ros og kommentarer.

Uløste spørgsmål skal have et ord med på vejen ved emnets afslutning.

Læs mere

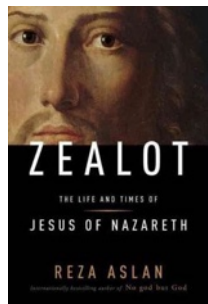
Historier

Du kan læse myterne i Bibelen, og der er masser af spændende film og bøger, der foregår omkring Middelhavet på Jesu tid.

Hvor kan man læse om religion?

Du kan spørge på biblioteket, bruge www.religion.dk eller læse i Wikipedia (den engelske er oftest bedst). Se under "Religion".

Jeg vil anbefale en bog, jeg selv er meget glad for: "Etikken og religionerne" af Tim Jensen og Mikael Rothstein. Bogen giver en kort og præcis introduktion til religionerne. Og så beskriver den de mange svar, der er i religionerne på spørgsmål om kønsroller, seksualitet, prævention, abort, miljø, krig mm.

Og så er jeg inspireret af "Zealot" af Reza Aslan samt "Jesus og Kristus" af Villy Sørensen.

Adam & Eva, Abraham, Moses og...

På Jesu tid kendte jøderne fortællingerne fra Det Gamle Testamente om David, Moses m.fl. De er lette at finde oplysninger om i Wikipedia og i Bog 1 og 2 i denne serie.

Se venligst mine andre udgivelser på:

<http://peter.arklint.dk/download/>

Religionsvidenskab kontra teologi

Når du søger på nettet, bør du være opmærksom på, om oplysningerne er skrevet af videnskabsfolk eller teologer. Det er interessant at få oplysninger fra begge grupper og sammenligne. Her er et par nyttige link:

På www.kristendom.dk finder du gode oplysninger med teologisk indfaldsvinkel.

På www.videnskab.dk kan artiklerne om kristendom have både videnskabelig og teologisk tilgang - så hold øje med afsenderens baggrund.